

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

ч. 130 жовтень - грудень 2001

Вогонь Орлиної Ради

1

ДОРОГІ БРАТЧИКИ Й СЕСТРИЧКИ!

Проминули літні табори. Ми доклали зусиль, щоб дати новацтву захоплюючу казку, цікаву гру, допомогти йому вправляти свої, кволі ще, крила. Переводили проби, ігрові комплекси, вмілості... Вмілості?

Тепер працюємо з новацтвом у пластових домівках. Переводимо сходини, прогулянки, змаги, вогники, підготовляємо новацькі вмілості... Знову вмілості?

А, так! Бо новацькі вмілості є важливим засобом виховання в УПН. Вони різноманітні: є такі, що найкраще надаються на табір, інші ж - щоб їх переводити вдома. Є вмілості збірні, індивідуальні, й індивідуально-збірні. Словом - маємо з чого вибирати. Обов'язуючий зараз Правильник УПН містить вимоги 51 новацьких умілостей.

Скажімо, заглянули ми в Правильник і вибрали вмільість, яку хочемо переводити зі своїми новаками. В Правильнику знайдемо вимоги тої вмілості. Але - де шукати за матеріалом? Де відповідні розповіді, майстрування, завдання до виконання, танки, спів, ігри???

На щастя маємо збірники матеріалів до деяких умілостей. Вони появилися окремими випусками Бібліотеки В.О.Р. На сьогодні маємо такі: Астроном, Велесове внуча, Верховинець, Добродушок, Дослідник, Золоторукий, Лісовик/Лісова мавка, Наколесник/Роверистка, Приятель/Приятелька рослин, Син України/Таборовичка, Чорноморець.

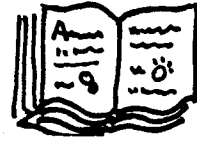
Та це - тільки 11 із 51. А ще Комісія новацьких проб і вмілостей опрацює додаткові вмілості, які може будуть уведені в майбутньому. Що це означає? А те, що час нам усім узятися до праці й опрацьовувати збірники матеріалів до дальших новацьких умілостей.

Орлиний Круг мав такий звичай чи навіть вимогу, що для одержання ступеня гніздового/ої кожний із нас писав якусь „дипломну“ працю. Часто це бували якраз збірники матеріалів умілостей. Гарно було б відновити цю практику. Але не гадаймо, що підготовлення такого збірника є обмежене тільки до тих, хто здобуває ступінь гніздового. Кожний братчик чи сестричка може зібрати матеріал до вмілості, яка його/її цікавить. А зібране присилайте до „Вогню Орлиної Ради“. Ми оформимо, зредагуємо й видамо. Буде користь для виховників, а ще більше для новацтва, а для авторів - почуття вдовolenня з гарно зробленого пластового доброго діла.-

Щиро вітаю Вас: С К О Б І

Сірий Орел Орел

ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ?

ЛЕГЕНДА ПРО КАЛИНУ

То давним-давно було. В одному селі жила привітна й чарівна дівчина. Звали її Калиною. Люди любили її за добре й щире серце. Навесні Калина, як завжди, пішла в ліс. Довгий, курний шлях пролягав до нього. Дай, думає, посаджу вздовж шляху якісь рослини. Викопає в гущавині лісу тонюсіньке стебло. Щоб воно прийнялося, Калина аж від своєї хати носила воду з криниці та поливала. І почав розростатися великий кущ.

Іде якомсь шляхом подорожній. Стомився та й сів під кущем перепочити... Усміхнувся: спасибі тим роботящим рукам, що кущ посадили!

Тут увесь кущ, немов від сну, стрепенувся. Гульк – і враз кущ уквився білим-білим цвітом. Дивиться подорожній: що воно далі буде? А тут кожна квіточка перемінюється в червону ягідку. І дивно – в кожній ягідці заховане зернятко, схоже на маленьке серце.

Прийшла Калина до свого улюбленця і задивувалася зернятком, а кущ нахилився до неї і шепоче: „Це на згадку про твоє добре серце. А щоб люди тебе не забули, подаруй мені своє ім'я, Калинко...“

Подала С. О. Марічка Худа

АРХИП І ТІВ МЛИН

Архип був мельником у святого Миколая. Мав він хату коло вітряка. Ангели приносили йому збіжжя, котре мав молоти. Вітри добре дули, бо і служили охотно святому Миколаєві. Отже ж так він молов і молов, а муку роздавав бідним, бо такий приказ мав від святого Миколая. Приходили до нього баби і сироти і діди, найбільше зимою; а навіть і птиці, бо і тим мав збіжжя роздавати.

Від кожного кірця вільно було йому взяти маленьку ложечку і для себе. Отже ж небагато він мав, але що ангели все збіжжя носили, було досить і для нього і для дітей, що їх підховав. Так дожив старости. Аж раз злий сусід і зла покуса довели його до злого.

Приходить раз до нього у Святий вечір сусід мельник та й каже: „Біда, Архипе. Вітер мені скрутив вал у вітряку та вітряк мій не йде та не можу молоти. А тут незадовго буде Щедрий вечір та жінки будуть купувати муку. Позволь мені через Різдвяні свята на вашім млині збіжжя молоти“.

Архип на то каже: „Не можу вам дозволити, бо це млин не мій; лише святого Миколая, а Святий приказав молоти лише збіжжя для бідних, що він присилає, а через свята млин має тихо стояти“.

А сусід на то: „Е, що то такого великого, що через три дні святочні млин мені pomoже! Святий Миколай не має тепер часу вас доглядати. От позвольте, а я вам за кожну днину заплачу от такого білого карбованця.“ Це каже та поклав перед Архипом три білі карбованці.

Засвітилися очі Архипові, сягнув рукою по карбованці та й каже: „Та най уже буде.“

Прийшов сусід у Святий вечір, молов три дні, а відходячи каже: „Дурний із вас чоловік, Архипе. Маєте задурно збіжжя, то всю муку дідам та бабам роздаєте. А чи ж то не годилось би, щоб і ви мали більший бариш із того? Яка з того кому вада, якщо б ви що для себе продали? Чи то у святого Миколая мало збіжжя? Буде досить і для вас і для жебраків.“

Засвітилися очі Архипові та й думає собі: „Це й правда. Хто буде знати, скільки я собі візьму?“ Отже почав він із кожного кірця більшу мірку брати для себе; давав це своїм синам та зятям, а вони муку продавали, половину грошей собі брали, а половину Архипові приносили. А він чим більше мав, тим більше мати хотів. Отже першої днини по Різдві взяв для себе десяту часть муки, другої днини дев'яту, третьої восьму, четвертої сьому, п'ятої шосту, сьомої вже одну чверть, восьмої днини третину, дев'ятої ба вже половину, а десятої вже все для себе забрав.

Коли б який дід або яка баба, або сирота прийшли та о муку просили, то він відганявся: „Нема,- каже, -муки. Ідїть собі, дармоїди! Святий Миколай не казав задурно давати на розтрату. Хто хоче муки, нехай заплатить.“ І птицям уже нічого не давав.

Сірий Орел Маркіян Гаврилюк

Чарівна Булава

Жив собі раз молодий хлопець, може літами такий, як ви, новачки, а може трохи старший. Називався він Івась.

Івасик жив у малім українськiм селі, недалеко могутньої ріки, Дніпра, зі своїми батьками. Одного дня батько сказав йому таке:

-У тебе, Івасику, є вуйко. А твій вуйко славний козак Запорозької Січі. Ось тут маю для нього харчі, чисте убрання і Святе Письмо. Завтра встанеш раненько, занесеш вуйкові.

Івась дуже втішився. Нераз він бачив, як хоробрі козаки їхали в своїх жупанах, у шараварах, із шаблями при боці. Того вечора Івасик не міг заснути. Лежав він тихо на печі, думаючи про козацькі походи, про блискучі шаблі, про свого вуйка козака.

Як тільки раненько запівав півень, Івась схопився з ліжка, взяв сумку для вуйка та вирушив у дорогу. Ішов він степами, йшов він лісами. Аж раз у густому лісі почув дикі крики, тупіт коней та грім козацьких гармат. В Івасика прискорено забило серце. Він біг від одного дерева до другого, аж до високого дуба. Пристав під ним. Нагло почув голосне, глибоке дихання.

-За дубом хтось сидить,- подумав собі Івась. —Але хто? Чи козак? Чи може татарин чи москаль?

Осторожно молодий хлопчина, тримаючися руками стовбура грубого дерева, посувався кругом нього. Простягнувся Івась уперід...

Аж раптом схопила велика рука Івася за рамено і притягнула до землі. Івась підняв голову і стривожився. Дивився він прямо в лице сивовусого козацького гетьмана. Сорочка старого козака почервоніла з глибокої рани, що її завдала ворожа шабля. Грубим, сильним голосом промовив він хлопчині:

-А ти хто такий?

-Я Івась,- прошепотів він тихо, -батько в мене Микола. Живу в селі за лісами, за степами. Іду до вуйка, на Січ. Несу йому припаси.

Гетьман посміхнувся і зразу взявся з болю за ребра.

—Мене залоскотала московська шабля,- вияснив запорожець. —Але ти вертайся додому, сину!

-Не можу!- промовив Івасик. —Я вуйкові...

-Вуйка і не знайдеш,- перебив старий. –Січ розбило військо московської цариці. А козаків розігнали по країні.

Івасик бачив в очах гетьмана, чув по голосі козака біль його рани. Витягнув він із сумки чисту сорочку і, вимивши рану гетьманові, обвинув ребра козакові. Івась тоді дав гетьманові ковбасу і хліб, що їх ніс вуйкові.

Легше стало козакові. Почав він розповідати Івасикові про козацьке життя, бої та звичаї. Довго говорив він зачарованому хлопцеві. Почало темніти. Оба знали, що гетьман промовляв уже останні слова.

-У мене козацька булава, ознака гетьмана, символ провідника вільної України. Але булава ця чарівна. Той, хто нею поведе похід українського війська, завжди переможе ворогів.

-Ти, сину, візьмеш цю булаву. Стережи її, та вона тебе сторожитиме також. А коли повернуться козаки на Січ і стане перед ними гетьман із чарівною булавою, то знову заспівають вітри переможну пісню вільної України.

Поклав він булаву в руки Івася, пошепотів у вухо останні дороговкази та на тих словах, закривши очі, заснув вічним сном. Івась піднявся, поклав Святе Письмо запорожцеві під руку, сховав булаву в сумку та рушив у дорогу додому.

Ішов він лісами, йшов він степами, думаючи все про слова старого гетьмана. Аж ось почув він тупіт коней з далини. Почав Івась бігти так скоро, як тільки міг. Але коні все зближались та зближались. Вкінці догнали коні хлопчину і перед Івасем стали два московські солдати верхи.

-Давай ту сумку!- люто наказали вони Івасикові.

А Івась не рухався.

-Ну, то буде тобі кінець!- сказали вони.

Пригадавши слова гетьмана, Івась узяв із сумки булаву та підняв її високо над головою.

-Пееремога за нами!- закричав він.

І темну ніч освітила блискавка із чарівної булави. Солдати злякалися та повтікали далеко від молодого хлопчини та гетьманської булави. Івась зайшов до хати та розказав батькам про гетьмана, про зустріч із солдатами та про чарівну булаву.

Перейшли роки. Івась виріс та став уже молодим чоловіком. Від того часу, коли розбили Січ та козацьке військо, ставало що раз то гірше й гірше в Україні. Не було кому боронити край від ворогів. І рішив Івась, що стало небезпечно тримати чарівну булаву в рідному селі. То виїхав Івась із села, щоб не попала булава у ворожі руки.

МАЙСТРУЄМО

ГРИБИ (ІЗ ЖОЛУДКА)

1

ЗНАЙТИ В ПАРКУ АБО ЛІСІ ЦІЛЕ ЖОЛУДКА (З ШАПЧОКОЮ І ЧЕРЕВЦЕМ) ПО МОЖЛИВОСТІ РІЗНОЇ ВЕЛИЧИНИ (ГЛЯДИ Ч. 5).

2

- ЗАБРАТИ ХВОСТИКА
- ВІДОКРЕМИТИ ШАПЧОКУ

- ГОСТРУ ЧАСТИНУ ЧЕРЕВЦЯ ЗРОБИТИ ПЛОСКОЮ ПИЛЯЮЧИ ПИЛЬНИКОМ АБО ТЕРТИ ДО ШОРСТОГО КАМЕНЯ.
- РІЗАТИ НОЖЕМ НЕ Є ЛЕГКО, БО НЕВИГІДНО СХОПИТИ ГЛАДКЕ ЧЕРЕВЦЕ ПАЛЬЦЯМИ І ВОНО Є ТВЕРДЕ.

3

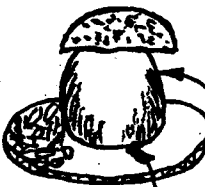

- НУТРО ШАПЧОКИ
- В ЦЕНТР НУТРА ШАПЧОКИ ДАТИ ЛІПКУ РЕЧОВИНУ: КЛЕЙ, ЖИВИЦЮ, КАПАТИ РОЗТОПЛЕНУ СВІЧКУ (ПАРАФІН), ТІСТО.

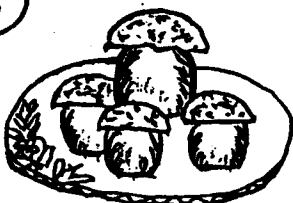
- ОБТЯТИМ КІНЦЕМ ЧЕРЕВЦЯ ЗВЕРНУТИ ДО НУТРА ШАПЧОКИ І ВТИСНУВШИ, ПРИКЛЕЇТИ ЙОГО. ЯКЩО ЛІПИТИ СВІЧКОЮ, ТРЕБА КАПАТИ ПАРАФІН ІЗ ШАПЧОКОЮ ВНИЗУ І ЧЕРЕВЦЕМ ВСЕРЕДИНІ.

4

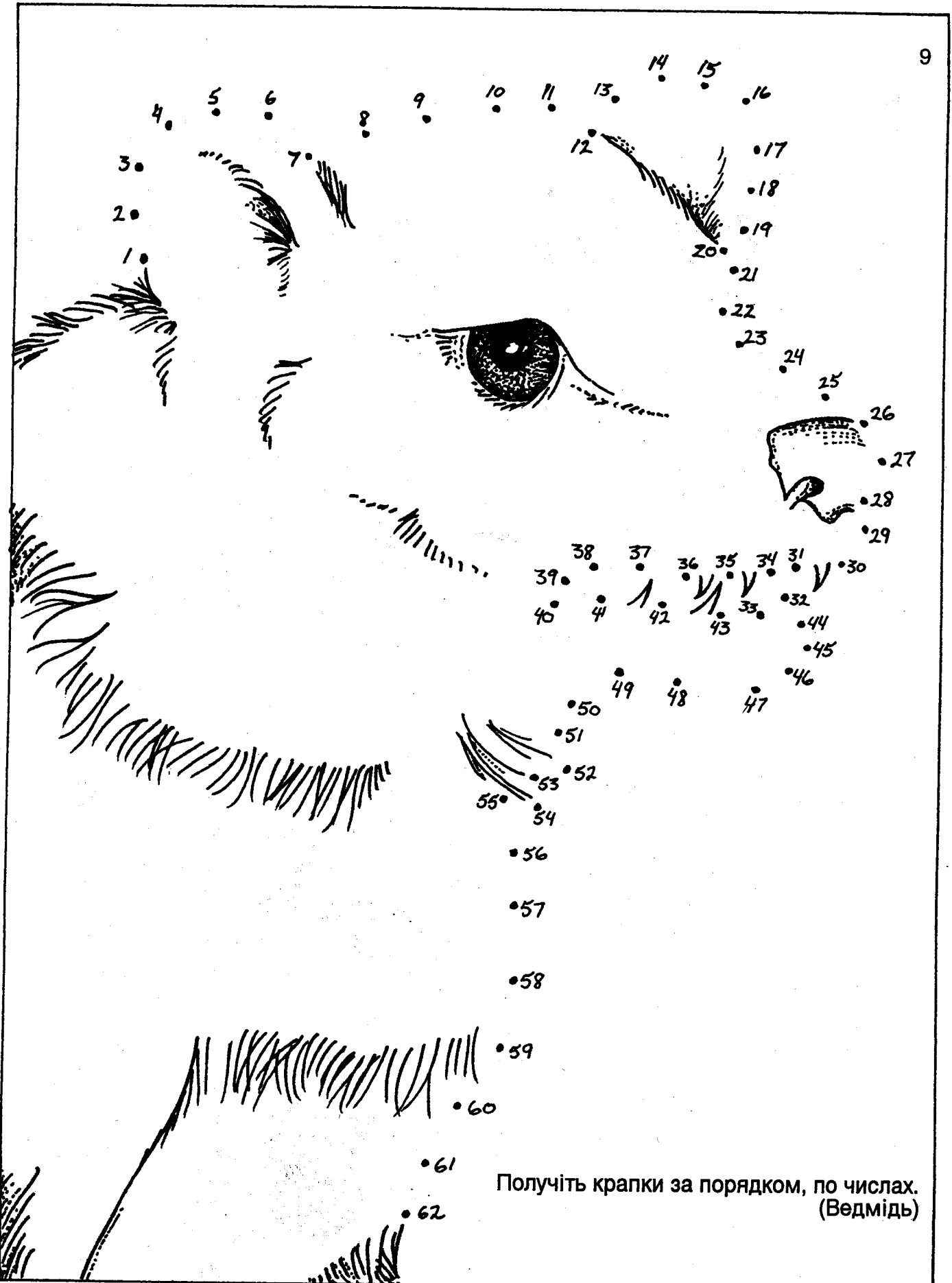

- ГОТОВИЙ ГРИБОК
- ПРИКЛЕЇТИ ГРИБОК ДО КАРТОНІКА І ПРИТРУСИВШИ ПРИКЛЕЇТИ МАЛЕНЬКІ ЛИСТОЧКИ АБО ТРАВУ ДОВКРУГІ ГРИБКА.

5

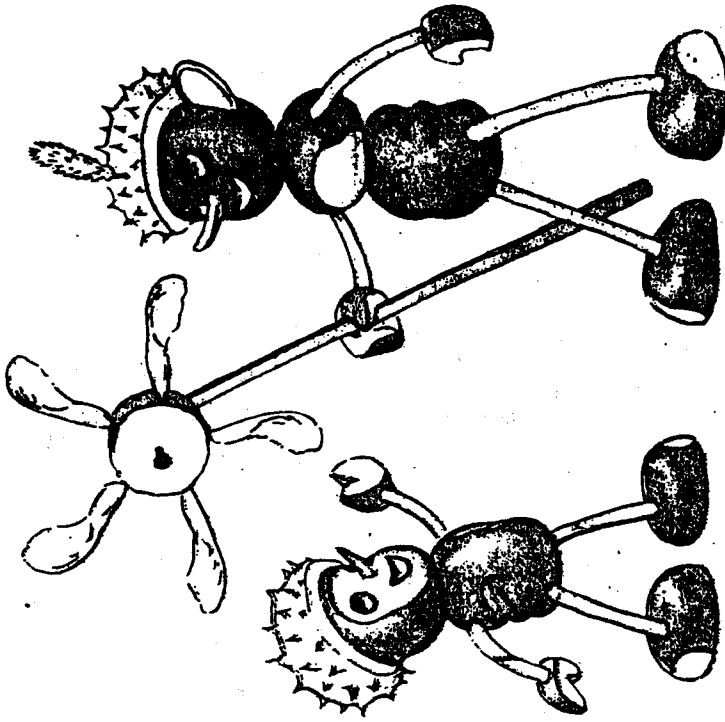
ПРИКЛЕЇТИ ЯК НА 4 РІЗНОЇ ВЕЛИЧИНИ ГОТОВІ ГРИБКИ, ЛИСТОЧКИ АБО ТРАВУ.

Получіть крапки за порядком, по числах.
(Ведмідь)

ІГРАШКИ З ЛУЩЕНИХ І НЕЛУЩЕНИХ КАШТАНІВ

зробить капелюшки для чоловічків з млинком.

Млинок зробить з насіння клена та половинки каштана.

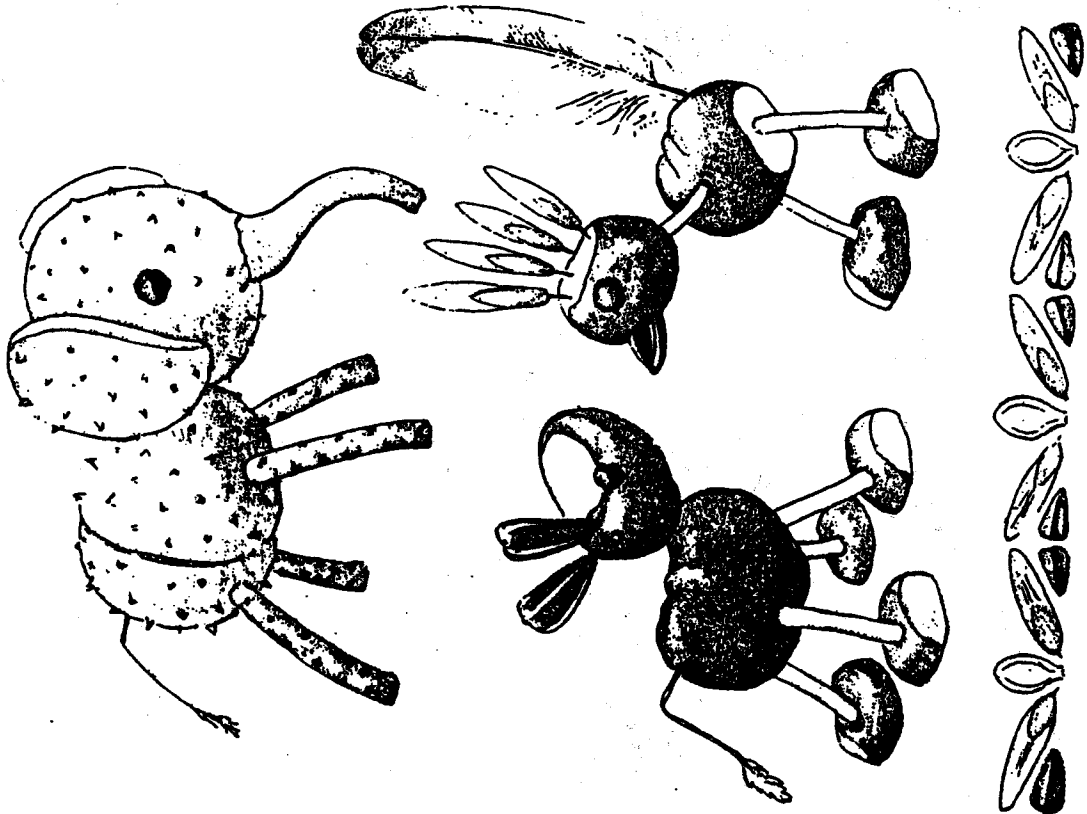
Спочатку в центрі розрізано каштана зробить дірочку, щоб цях вільно просувався в неї і каштан крутився. Приблизно те цях до палички, а в каштан, що на цяху, вставте кілька насінин по краях розрізу, трошки боком до вітру, і млинок крутитиметься.

Замість кленових насінин можна вставити пір'їни.

Краще брати свіжі каштани, які щойно впали з дерева. Вони досить м'які і крихкі.

Слоника зробить із двох нелущених каштанів. Один каштан візьміть із закрученим черешком — це хобот. До другого прикріпіть чотири товсті палички — ноги. З'єднайте обидва каштани, припасуйте до голови дві каштанові шаралупки — вуха, і слоник готовий.

З каштанових шаралупок

Діти Співають

Красний вечір

Крас-ний ве-чір доб-рий ве-чір від-чи-най-те две-рі
Ми-ко-лай не-се гос-тин-ці всім вам на ве-че-рю

Красний вечір, добрий вечір
Відчиняйте двері.
Миколай несе гостинці
Всім вам на вечерю. (2 р.)

Просим тата, просим маму,
Просим всю родину.
Разом з нами зустрічати
Радісну днину. (2 р.)

Щедра, щедрав Миколая
Й багата торбина.
Просим, просим завітати
У нашу хатину. (2 р.)

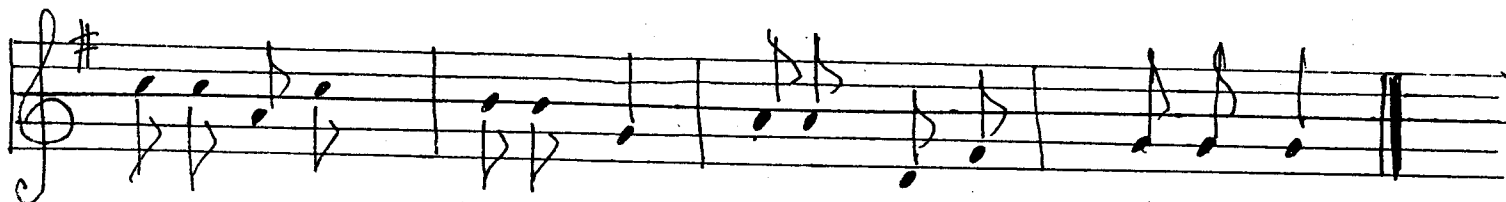
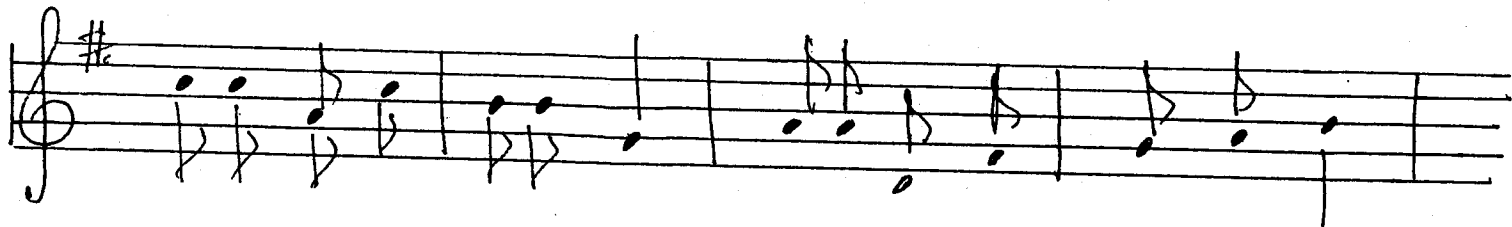
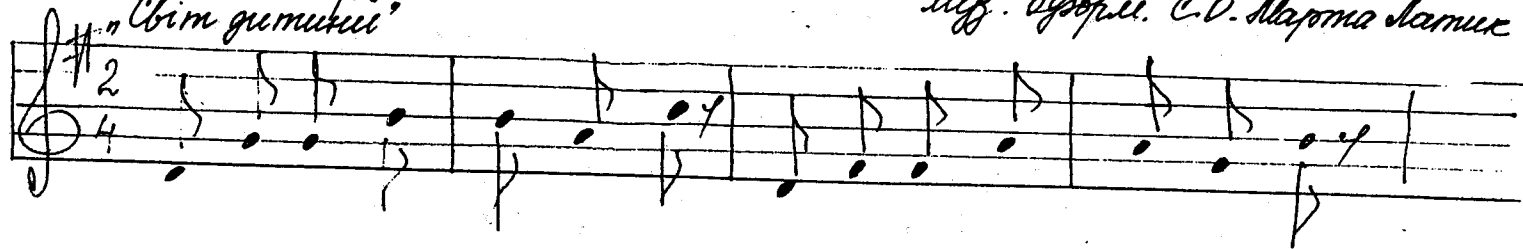
С. О. Наталя Кияк

Святий Миколай

сл. тата Дарві,
"Світ дитини"

муз. оформл. С.О. Марта Латик

1. Чи то пір'я з подушок,
Чи то з цукру порошок,
Так паде, паде з гори
На поля і на хати! } 2р.

2. Ні! Це Миколай Святий
Силе з неба для дітей,
Паде пір'я з подушок,
Свій білесенький сніжок } 2р.

3. За сніжком летять, летять,
Кімі крила ангелів,
А за ними сапожки,
А на них самі лішки } 2р.

4. А в лішках, м'яких як сніг,
Для дітей чименючих всіх
І горішки, і грушки,
І найгарніші забавки } 2р.

5. А між ними є лішок
Для великих діток
Уого горішки везуть...
Всі великі лізуть в сніг } 2р.

6. Будете члені, діточки,
Миколай святий прийде,
Вожнаму даруночки
Під подушку покладе } 2р.

Людмила С.О. Марта Латик

Пісенька для Олеси

Слова: пл. сен. Василь Щекун, ЦМ
Музика: Василь Ільницький

13

Осінь золотом сія,
Жду весни веселку я.
Розмалює скло мороз,
Літній сад в букетах роз.

Закружляє жовтий лист,
У весни до танцю хист,
Веретениться зима,
З літом в танці я сама.

Приспів:

Я хочу малювати,
Я хочу танцювати,
І грати, і співати,
Усе на світі знати,
Всю землю обійняти,
Любити цілий світ!

Сумно листя шелестить,
Весело струмок дзюрчить,
Дуже тихо пада сніг,
Галасливий літа сміх.

Дрібний дощик в шибку б'є,
Птах весняний гнізда в'є,
Чути взимку коляду,
Літній спів в траві знайду.

О- сінь зо-ло-том сі-я, жу-ду вес-ни ве-сел-ку я.
роз-ма-лю-є скло мо-роз, літ-ній сад вбу-ке-тах роз.
Я хо-чу ма-лю-ва-ти, я хо-чу танцю-ва-ти,
і гра-ти, і спі-ва-ти, у-се на сві-ті зна-ти,
всю зем-лю о-бій-ня-ти, лю-би-ти ці-лий світ!

Годана С. О. Ольга Свідзинська
с. Антинаф

Новацький Танок

Лис

Побравшись за руки, всі стають у коло, а один з учасників гри, по-випадку стає за лиса і йде в середину. Коло поєднує то вправо, то вліво з пісню:

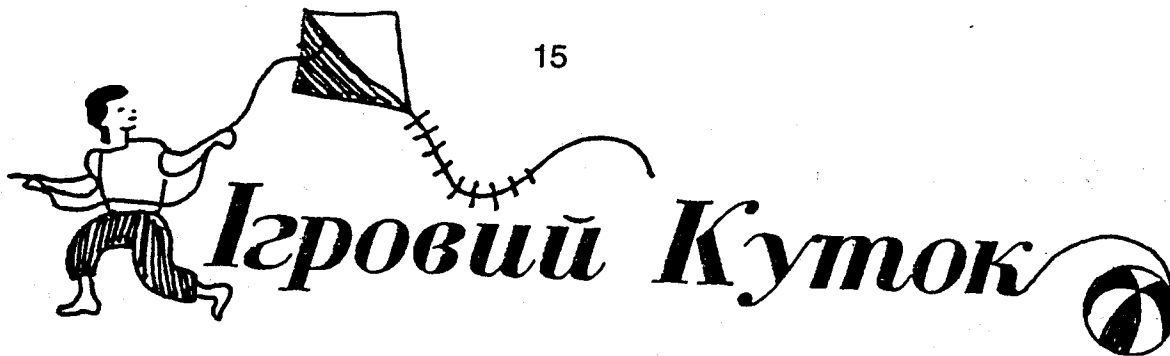
Ха-ха, ха-ха, гі-гі-гі!
Лис зловився в капкані.
Качки, кури, голубята,
Тіштесь, смійтесь, гі-гі-гі!
Злодій лис у капкані.
Ой, ой! Вирвався — утікайте!
Тепер в його страшна злість,
Кого зловить, того з'їсть.

Коли проспівують усю пісню до кінця, то швидше розбігаються на всі боки, а лис ловить. Кого піймає, той стає лисом, і гра починається спочатку.

Подала сестр. Валентина Димитрова

Білоруські народні ігри

Мишка

У "Мишку" грають найменші діти. Посідають всі на ослоні чи на лавці, окрім двох: один, що буде давати "мишку" (давати паличку чи щось інше), а другий, якій буде її шукати. "Кіт", той, що дає, підходить до кожного і кладе в руку "мишку". Дає її комусь одному, а іншим — тільки для вигляду. Коли він обійде усіх, тоді виходить другий шукати "мишку". Він оглядає всіх, щоб пізнати по вигляду, у кого є "мишка". Якщо відразу відгадає, займає його місце, а ні — знову буде шукати.

Пошта

Кожен вибирає собі назву міста чи села, і всі стають в коло, не тримаючись за руки. Одному з гравців зав'язують очі. Він виходить на середину кола і називає два міста, які повинні помінятися місцями, ступаючи тихо, щоб той, хто в колі, не чув, де вони пробігають, і не зловив їх. Якщо він зловить одного з гравців, то стає на його місце, а зловлений з зав'язаними очима стає на середину кола і гра продовжується.

Рибалки і риби

Грають влітку і взимку хлопці і дівчата у віці 8-12 років. Кількість гравців — 10-20 осіб. Для гри вибирають достатньо простору площу, на якій креслять 2-4 кола діаметром 2 метри ("яма"), і вибирають двох ведучих — рибалок.

"Рибалки", тримаючись за руки, ловлять решту учасників — "риб". Зловлені долучаються до "рибалок". "Риби" можуть рятуватися у "ямах", однак перебувати там може тільки один гравець. Як тільки в яму прибігає новий, той, який там знаходиться, повинен вибігти. Гра закінчується, коли "рибалки" зловлять всіх "риб", крім 2-4, які врятувалися в ямах.

Дзвін

Діти беруться за руки і стають в коло. Один найспритніший залишається в колі ("серце дзвона"). Він ходить у "дзвоні" по колу. Кожному кладе руку на плече й питає: "Який дзвін?" Звичайно відповідають: "Мідний". А буває, відповідають: "Золотий". Коли усіх перепитає, тоді бігає всередині круга і кричить: "Бом-бом", ударючись об з'єднані руки, щоб розірвати їх і втекти. Гравці міцно тримаються за руки, щоб його не випустити. Коли він розірве руки, втікає. Всі учасники гри біжать його наздоганяти. Хто його зловить, стає у середину кола за "серце дзвона". Гра триває, поки не набридне.

Король

Грають хлопці і дівчата віком 5-8 років. Кількість гравців 5-15 осіб. Лічилкою вибирають ведучого — "короля", який сідає на лавочці. У 5-10 метрах від лавки проводять на землі риску — кордон. Таємно від короля гравці змовляються, що вони будуть робити (наприклад, косити, копати бульбу, рвати яблука, вудити рибу і так далі), потім підходять до "короля" і між ними відбувається діалог:

- Добридень, дідуно король!
- Добридень, діти! Де ви були?
- На панському дворі.
- А що ви там робили?
- Ми не скажемо, а покажемо!

Після цього діти імітують руки тієї "роботи", про яку вони домовились, а король вголос відгадує. Як тільки відгадає, діти біжать за риску, а "король" ловить їх. Той, кого він зловить, стає новим "королем".

Самодіяльна Гра

Сірий Орел В'ячеслав Свердун

І Д Е С В Я Т И Й М И К О Л А Й

ДІЙОВІ ОСОБИ:

Україночка
Козачок
I дитина – новачка
II дитина – новак
Старець 1
Старець 2

Хлопчик 1
Хлопчик 2
Ангел 1
Ангел 2
Ангел 3
Чорт 1

Чорт 2
Чорт 3
Миколай
Ведучий

ВЕДУЧИЙ:

Дорогі друзі! Коли вся природа порине в чарівному, вкритому срібною памороззю, криштально-білому сні, до нас приходять повне цікавих несподіванок свято – святого Миколая, за вдачею несхожого на цю холодну пору року – доброго і справедливого, щирого і люблячого дітей добродія. Це свято святкують діти у всьому християнському світі від давен-давна. А чи знаєте, чому святкують це свято? І хто такий Миколай і чому дарує вночі дарунки?

Хата. Пізній вечір. На столі біля хреста стоїть запалена свічка. Дівчинка на колінах молиться. Встає і дивиться у вікно.

УКРАЇНОЧКА:

Темна нічка, зимна нічка,
Квітка з льоду на вікні,
Плаче вітер на смерічках,
щось вчувається мені.
Ніби тихо хтось ступає,
Ніби кличе хтось мене.
Місяць стежку освітляє
І заманливо веде.
Ніч святого Миколая,
Дивна і таємна ніч
Диво дивне сотворяє
І дає і доручає
І сміється навсебіч.

Чудотворцю Миколаю
Утішителю дітей,
Я, маленька, тя благаю.
І молюсь і промовляю-
Не лишай мене в цей день!
І у час цей чудотворний
завітай у мій куточок
І під білу подушку
хоч малесенький згорточок,
щось хороше поклади.
Я молюся, я прошу тя,
Миколаєчку, прийди!

Зупиняється, прислухається. Продовжує.

Мабуть варто йти спати, а то пізній час.

Йде спати.

Вбігає з двору козачок і збуджено говорить.

КОЗАЧОК: Я так хотів його зустріти!
чекав я з того боку,
де три дуби, може й столітні,
так вирости нівроку!
Я заховався, бо почув-
Так ніби їдуть сани.
З-за дуба виглянув... Нема.
Ой, нащо я пристанув!
То був, напевно, Миколай!
Так-так, я бачив, бачив

Чарівний одяг, шапки блиск
І весь світився наче!
Та більше, скільки я чекав
Ніхто не появлявся.
І сон зморив, знемігся я.
Додому я подався.
Марічка спить.
То ляжу й я...
От тільки помолюся
І так засну!

Стає на коліна і мовить вечірню молитву. Задуває свічку і йде спати.

З'являються двоє дітей (новак і новачка).

НОВАЧКА: Всі полягали вже, але мені щось не спиться.

НОВАК: Та і до мене щось сон не приходить. Не сходить мені з думки той святий Миколай. Багато дечого наслухався про нього, але щось не дуже хочеться вірити цьому.

НОВАЧКА: Та що ти таке говориш! Не всім дано його побачити. Якщо ти завжди молишся і робиш добрі діла щодень, то і ти матимеш таке щастя. Святий Миколай усе бачить і все чує і може непомітним бути серед нас.

НОВАК: Так, я чув про невмирущі його доброту і доброчинність, які рятували людей у біді, допомагали хворим, страдальцям. Але ж це було дуже давно.

НОВАЧКА: Та і зараз він не обійде жодну хатину, обдаровуючи кожну дитину. У нього є дві книги - чорна і біла. До цих книг його помічники-ангели записують усі добрі та погані вчинки дітей.

НОВАК: Мені, напевно, не вдасться отримати гостинці від Святого Добродія, бо здається, ще не переважають мої добрі вчинки поганих.

НОВАЧКА: Тихіше! Чуєш, чуєш!? Хтось стука у двері.
Прислухається, знову стук.

Це святий Миколай мені щось несе!?

ОБОЄ: Заходьте, заходьте! Завжди раді Вас бачити!

Двері відчиняються, заходять старці-кобзарі, їх супроводжують два хлопчики.

1 СТАРЕЦЬ: Добрий вечір, добрі діти!

2 СТАРЕЦЬ: Ми з далекої дороги,
Розболілись у нас ноги.
Чи дозволите присісти
Бувальщину розповісти?

ДІТИ: Просимо, сідайте та про все розповідайте.

1 СТАРЕЦЬ: Проспівали пісень море,
Бачили ми людське горе,
Щоб нічого не збрехати,
Будемо розповідати.

2 СТАРЕЦЬ: Бачили ми дивне чудо,
Радуються кругом люди
Ходить світом Миколай
Усім дари посилає.

1 ХЛОПЧИК: Кому торбинку під подушку

2 ХЛОПЧИК: Кому булку чи пампушку

1 ХЛОПЧИК: Кому меду, добру грушку

2 ХЛОПЧИК: Кому нові черевики

1 ХЛОПЧИК: Кому гарбузи великі

2 ХЛОПЧИК: Кому може штанці штивні

1 ХЛОПЧИК: Кому доляри, кому гривні.

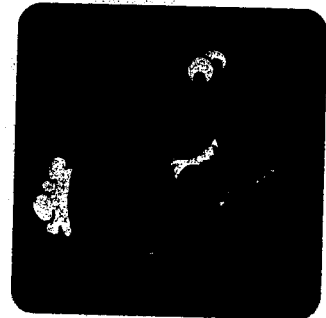
УКРАЇНОЧКА І КОЗАЧОК *будяться, сідають, питають:*
Нам дуже цікаво, кожного року він дарує нам гостинці, а хто він і
звідки родом ми не знаєм.

1 СТАРЕЦЬ: У третім столітті, у місті Патарі
Теофілю й Ноні Бог дав дитя в дарі.
Сина Миколая, єдину дитину,
Мов сонце те ясне у погідну днину.
І росла дитина, батьків все втішала,
Та пильно до школи й до церкви вчашала.
І дозволив Господь Теофілю й Ноні
Радості діждатись на життєвім склоні,
Священикам сина дав Бог доглядати,
Тішилися в серці щастям батько й мати.
А як повмирали ті батьки потому,
Спадщину лишили синові своєму.
Миколай нічого не узяв для себе,
Все роздав убогим на їхні потреби.

1 ХЛОПЧИК: За все своє життя святий Миколай прославився добродійством і не
раз був чудотворцем. А тому народ склав немало легенд про нашого
благодійника.

2 ХЛОПЧИК: І тому справедливо називають святого Миколая патроном моряків,
банкирів, студентів, мандрівників та і нас дітей.

1 ХЛОПЧИК: Дідусю, розкажіть ще ту легенду, як Миколай визволив трьох воєвод
із темниці.

2 СТАРЕЦЬ: Може комусь надоїло, хтось почав дрімати? Я розкажу, але хочу дозволу спитати.

ВСІ ДІТИ: Так, розповідайте.

2 СТАРЕЦЬ: До Миколая так молилися три воєводи у темниці:
„Невинно терпимо ми кару,
неслушно впали ми в кайдани.
Ах, порятуй нас Миколаю,
Нехай твій зір на нас погляне”.
І Миколай спішить на поміч
В тяжку, незavidну годину.
Невинним в'язням-воєводам
І в сні явився Константину
Та й каже: „Милостивий царю,
З нещасних в'язнів скинь окови,
Коли ж цього не зробиш ти,
На Божу кару будь готовий”.
І зараз в'язнів із темниці
Звільняє Константин Великий,
І сталась явною всім поміч
Від Мирлікійського владика.

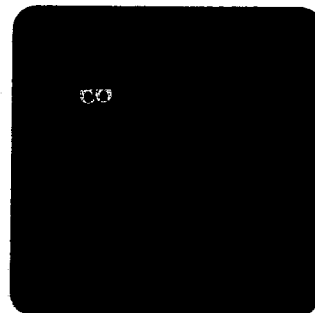
УКРАЇНОЧКА: От як би до нас завітав отець Миколай! Може б і тобі щось приніс.

КОЗАЧОК: А його треба покликати, попросити. Діти, ви вмієте просити Миколая? Ні? Я вас навчу. Повторяйте за мною:
Святий отче Миколаю,
Я тя прошу і благаю,
Не обмини мою хатину,
Щось поклади під подушину!

Пригасає світло. Чути дзвіночок. Входять дівчата-ангели зі свічками. Вони співають пісню „О хто, хто Миколая любить”. Тримаючи перед собою Святе Письмо і хрест, виконують повільний танок.

1 АНГЕЛ: О хто, хто Миколая любить,
О хто, хто Миколаю служить,
Тому святий Миколай
На всякий час помагай,
Миколаю.

2 АНГЕЛ: О хто, хто йому помагає,
помочі в нього хто благає,
той не буде ошуканий
і душевні щезнуть раки
Миколай!

1 АНГЕЛ: О святий, молися за нами
Просимо щиро із сльозами.
Тебе будем восхваляти,
Ім'я твоє величати
Повік вічно!

2 АНГЕЛ: О ти, святий Миколаю!
Зглянься на цих малих пластунів,
Бо серед них нема пустунів.
В праці знайшли вони забаву
Вкраїні й Богу на прославу.

3 АНГЕЛ: Дай їм сили і охоти
до науки, до роботи.
Щоб росли всі здоровенькі
на потіху отця й неньки.

Раптом засвічується світло. Хтось стукає у двері. Голос здалека:
Гей, хто живе в цьому домі, знайомі чи незнайомі?

АНГЕЛИ: Двері відчиняйте і Миколая впускайте.

Відчиняють діти двері і входить св. Миколай, тримаючи в одній руці дарунки, а в другій білу та чорну книги.

МИКОЛАЙ: Слава Богу. Бачу, у вас сьогодні вечір гарний, але й чимось незвичайний.

Кланяється і просить провести його до цього прекрасного і загадкового дійства. Діти проводять його до почесного місця в залі. Біля стола стоїть прикрашене святочно для почесних гостей крісло; пропонується Миколаю в нього сісти.

Ось нині рівно рік минув,
Як на землі я з вами був,
Як дітям дари я давав,
До праці всіх я закликав,
Наказував їм чесно жити,
Зло обминать, людей любити.
Хотів би я тепер узнати,
що за цей рік тут підростло:
добро в цих душах, а чи зло.

НОВАЧКА: Отче Миколаю!
Не пусти на нас погану пригоду,
А дай рости нам на користь рідному народу,
Дай рости на щастя України-мами,
І повсякчас ти будь із нами.

НОВАК: Благослови нас, Миколаю,
Зло побороти, силу дай,
Засій в серцях бажання чисте-
Міцно любити рідний край.

НОВАЧКА: Щоб ми були щасливі
І розумом красні.
Зростали цнотливі
Мов квіточки вчасні,
Пластуни дбайливі
Як ті зірки ясні.

Раптом гасне світло. Світяться лише свічечки в руках ангелів.

МИКОЛАЙ: Діти, діти, що за сила
Зірку ясну загасила?
Що за темний дух гуляє,
світло вірним заступає?

Вискакують чорти.

1 ЧОРТ: Не бійтеся, діти чесні,
Я до вас посол небесний,
З пекла поміч вам покличу,
Владу свою возвеличу.

2 ЧОРТ: Сакраменто, як ся маєте, пани-братці?
Ха-ха-ха, всі ви хочете до неба?
А вас там не конче треба,
Бо ви є народ негідний
І для Бога непотрібний.

3 ЧОРТ: Я сатана, з пекла родом,
буваю все поміж народом.
Як же вам без мене жити,
Не молитись, а грішити?

1 ЧОРТ: Кажуть люди - чорт не спить
та й не може спати,
поки між людьми він
друзів буде мати.

2 ЧОРТ: Діток цих ми ось пильнуєм,
Як згрішать - собі вербуєм.

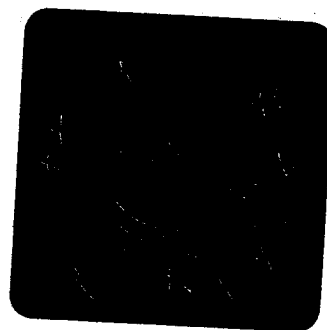
3 ЧОРТ: А такі бувають, що й брехні пускають?

1 ЧОРТ: Діти старших не шанують?

2 ЧОРТ: Роблять збитки і пустують?

3 ЧОРТ: Рідну мову забувають,
своїх батьків зневажають?

ВСІ ЧОРТИ: Для вас пекло вже готове!

1 ЧОРТ: Поміж вами спори, бійки,
що не варті і копійки.

2 ЧОРТ: Пластуни ви – не найкращі,
ваші душі вже пропащі!

3 ЧОРТ: Вилами вас ізженемо
І до пекла всіх замкнемо.

1 ЧОРТ: Там будете всі горіти
і від жару завжди мліти!

ВСІ ЧОРТИ *сміються:*
Ха-ха-ха-ха!

1 ЧОРТ: Чув, що діткам Миколай
Всім даруночки несе,
Може й ми їх пошукаєм
І собі візьмем на все.

Шукають, шум, крик.

1 АНГЕЛ *з хрестом до чорта:*
Згинь, маро, нечиста сило!
Хай живуть тут всі щасливо!

2 ЧОРТ: Ми йдемо всі знов у пекло,
бо там завжди дуже тепло.
Хто не слухав тата й мами,
Хай збирається із нами.

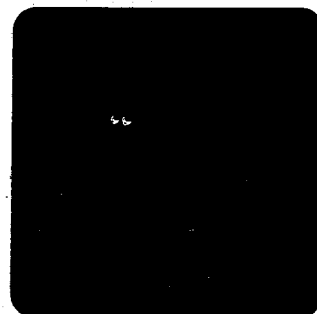
ВСІ ЧОРТИ: Ха-ха-ха, ха-ха-ха,
Станете, як ми, чортами.
Чорти тікають, кидаючи свої різки. Загоряється ясніше світло.

2 АНГЕЛ: В домівці цій всі діти добрі,
Привітні, щирі і побожні.

3 АНГЕЛ: Уміють Бога шанувати,
батька і матір поважати.

1 АНГЕЛ: Хоч маленькі руки мають,
але вдома помагають.

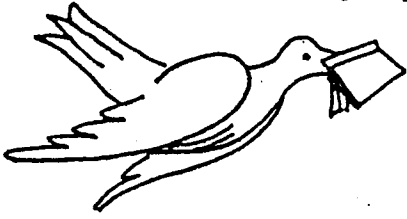
2 АНГЕЛ: Щодня роблять добрі діла,
Щоб ангелам росли крила.

ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА

У засушливих районах Сагарн живуть тварини, які не потребують великої кількості води, або здатні переборювати великі простори в пошуках води і їжі, наприклад різні антилопи. Водиться також північноафриканський олень; із хижаків характерні полосата гієна, шакали, пустельна лисиця, дикі коти. Зі саван у пустелі заходять леви. Тут також водяться багато гризунів і зайців, тушканчиків, один вид дикувраз, зустрічаються дикі крілики.

Тушканчик.

Тушканчики – звірки дивовижні: тільки мишки, вухка зайчика, ноги кенгурі і коров'ячий хвіст із пензликом! Всі звірі на чотирьох ногах бігають, а тушканчики на двох задніх скачуть. Хвіст у них – і штовхач і підпорка і балансір.

Баран

Баран любить перевіряти поселення піщанок. У їхніх норах багато різних співмешканців: жуки і нічні метелики, павуки, ящірки і черепашки. Навіть їдовиті змії і скорпіони варану придадуться. Все варану придасться. Всі ходи і переходи овлазить, всі глухі кутти перевірить, усіх мешканців піщанки. А потім і за господарів візьметься! Піщанки хто куди – він за ними. Вовтузиться під землею, плююка з нори. То піщанка вискочить, то варан висунеться. Якщо піймає - тут же в норі засне. А не спіймає - покрокоче далі перевальцем. Потягнеться на барханах його косолапий слід.

Піщанки

Піщанки живуть дружніми поселеннями. Від поселення – промінчиками стежки: від нори до нори, від нори до травни і від одного поселення до іншого, - щов у гості одна до одної ходити, може навіть новинами обмінюватися. По їхніх слідах уже можна взнати.

Заєць - піщаник

Лісний заєць - біляк у пустелі не живе. Степовий заєць - також. У піщаній пустелі живе заєць-піщаник. В інших місцях його толаем звуть. Зайчик-толайчик! У пісках живе, сам піщаного кольору – тому і піщаник.

Є. О. Марічка Денис

•••••

УКРАЇНСЬКИЙ РІК

ПІЗНЕ ОПАДАННЯ ЛІСТЯ — НА ТЯЖКИЙ РІК

Якщо до середини жовтня не опалося з беріз листя — сніг ляже пізно.

Якщо листя з дуба і беріз опале чисто — легкий рік, не чисто — на сувору зиму.

Листя кладеться на землю "долілиць" — на врожай.

Якщо вдень ляже перший сніг — він швидко розтане, а вночі — лежатиме довше.

Скільки не випало б снігу, але якщо на віпнях залишилося листя, то неодмінно наступить відлига.

Перед сильним вітром голуби мстяться, перелітаючи зграйками з місця на місце.

Сова кричить — до холоду.

Щнак відлетів — чекай снігу.

Дикі гуси на відльоті — кінець бабиному літу.

Ворони вместилися на нижніх гілках дерев — буде негода та вітрова.

Рано линяють голуби — на ранні приморозки й холодну зиму.

Голуб, відпочиваючи, ховає одну ніжку в пір'я — чекає різкого похолодання.

Лущиння на цибулі тонке — зима буде теплою, а груба та з багатьма "защипками" — холодною.

Якщо восени сіренький ранок, то чекай ясного дня.

Якщо вранці туман піднімається, утворюючи хмари, — перед дощем, а як припадає до землі — на сонячний день.

Червоний місяць — на вітер, білий — на дощ.

Пізнощі осінні на Закарпатті з'являться у жовтні — на ранню зиму, у листопаді — на пізню.

Якщо високими поросли бур'яни, то зима буде сніжною, з частими завірюхами.

Вовча ягода перед дощем особливо пахне.

Чорна бузина і калина достигли не по порі — чекай холодної і лютої зими.

Спориш довго не змінює восени свого кольору — на щедрий врожай зернових наступного року.

Білка мостить гніздо високо — на теплу зиму, низько — на люту.

Запаслися білки на перезимок великим припасом горіхів — на холодну зиму.

Грім у жовтні — на малосніжну, м'яку й коротку зиму.

Якщо молодик припаде на дощовий день, то весь наступний місяць буде дощовим.

Якщо польові мурахи витягли високі купини, то осінь і весна будуть дощовими, з буйним водопіллям.

Ковлі подушки гнізд у рудих лісових мурах товсті й міцно складені — зима буде морозною, а дужкі — сирітською.

Польові мурахи переселяються до людських жител восени — на сувору зиму, а весною — на мокре літо, якщо болотні мурахи зашттовують поверх купин гнізда — на мокру весну та часті повені.

Зайці рано нагуляли жиру — на холодну й сніжну зиму.

Якщо кроти роблять входи до нор з піаночі — до теплої зими, з півдня — холодної, зі сходу — сухої, а із заходу — мокрої.

Пізня грім — пізній сніг.

Білий вогонь у печі — на відлигу, червоний — на мороз.

П а д о л и с т

День стає коротшим, ночі – холоднішими. Листя з дерев опадають усе більше – як наслідок зміни температури і гостріших вітрів. Птахи, які зимують з нами, почали готуватися до відлету, в тваринному світі також помічається метушня: звірі готують себе і свої житла до зими.

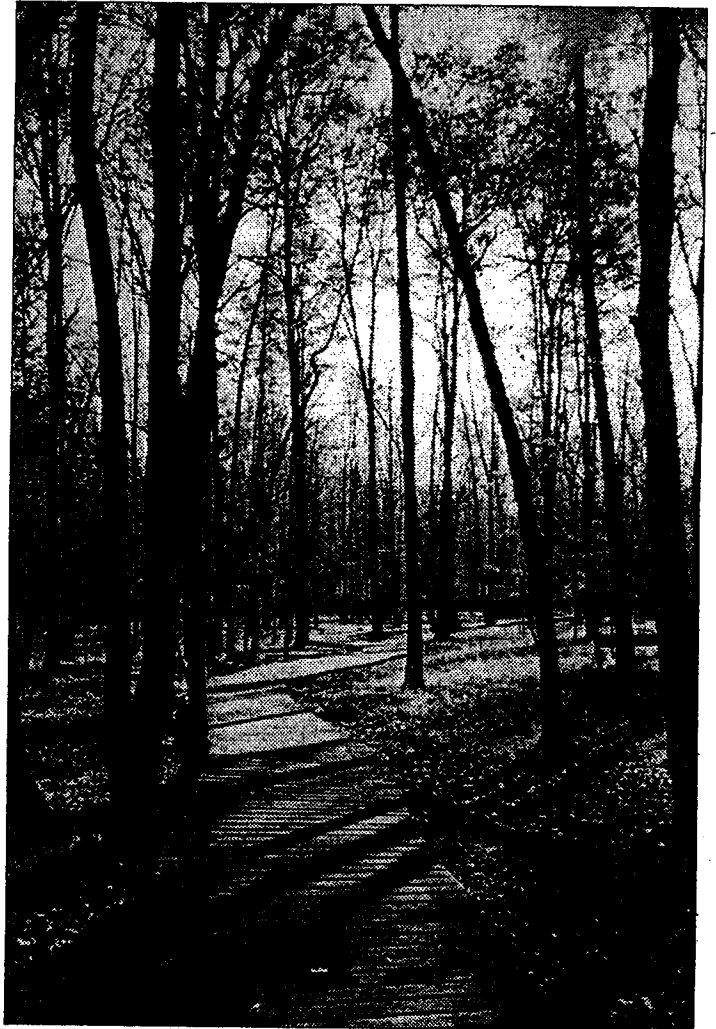
А в Україні вже й озимина зеленіє на полях. Господарі зібрали садовину, картоплю, буряки, моркву, гарбузи, приготували вулики до зими.

Осінь з точки зору етнографії була в давнину дуже цікава, багата на своєрідні звичаї, народну творчість, в чому саме і виявлялась тодішня культура і світогляд. Треба сказати, що лише село з давніх-давен було споконвічним джерелом народної творчості і звичаїв-обичаїв, започаткованих ще у стародавній, дохристиянській культурі.

Восени відбувалися чисельні празники, забави, пов'язані з обрядами урожаю, шанування покійників, шлюби тощо, і це зрозуміло чому: після жнив у селянина – повна стодола хліба, а погребі – городини та садовини, пасічники мають подостатку меду і воску, худоба забезпечена сіном. Господарям випадав вільний час.

Характерні празники увійшли в церковний календар і до нині їх урочисто відзначають. Першого листопада за новим стилем (за старим стилем – 14) – відзначають день „безморозних” Кузьми і Дем'яна. Було вірування в народі, що святі „безморозні” завідували морозом, завірюхою та заметіллю. Коли на Кузьми замерзне земля, то буде тепла зима.

Дуже шановним святом в Україні був день Архистратига Михаїла. Архистратиг Михаїл – це один з найчільніших небесних воїнів, борців з Сатанайлом та його слугами – дідьками. Народна творчість та вірування наших прапрадідів приписують Архистратигу Михаїлу дуже багато функцій-обов'язків, не пов'язаних ані з сільськими господарськими роботами, ані з сонячним колом, ані з родинним життям людей. Цікавим є й те, що день св. Михаїла є Днем української мітології, але без богів дохристиянських. Ті образи досить чисельні і поєднані в образі Архистратига Михаїла. Тому християнська Церква відзначає собор

Ліс вже чекає на зиму.

Архистратига Михаїла. Цікавим ще й те, що легенди про св. Михаїла збереглися і дохристиянські, і ранні апокрифічні християнські.

В Україні, в ранній княжий період, князі взяли Архистратига Михаїла за свого покровителя-опікуна, за охоронця великокняжого стольного Києва та всієї Русі. Йому було присвячено багато храмів, бо він був символом боротьби Русі-України з половцями, печенігами, татарами та іншими кочовими наїзниками.

За старим стилем на 2-ге листопада припадає Акиндина. Приповідка: яка погода на Акиндина, – така великодня днина. На 10-те листопада – Ераста. Коли іней на Ераста – дерева дадуть урожай; коли мряка – весна мокра; 14 листопада – Пилипа. На Пилипа іней – на овес урожай. Все це було пов'язано із закінченням осіннього сезону, осінніх робіт.

А скільки історичних подій нашого часу припадає на листопад – від 1-го Листопада починаючи. Всі ті події пов'язані з життям українського народу і його боротьби за право бути вільними, жити в своїй хаті, бути її господарем, вживати свою рідну мову, продовжувати й розвивати культуру свого народу, його традиції.

На озері Парсиппані – осінній сум.

Світлив Л. Хмельковський

Наталія Кібець,
Міннеаполіс, Міннесота

Інформація

Мрії здійснюються!

21 квітня 2001 р. Б. у районному будинку культури м. Надвірної Івано-Франківської області відбувся I Окружний мистецький фестиваль творчості УПН «Дитячі мрії», присвячений 10 річниці незалежності України та 10-літтю відродження УПН в Україні.

Фестиваль організували членки Племені Перших Стеж: ст. пл. Оленка Пиндзин, ст. пл. Леся Бойко, пл. сен. Оксана Скора. Він мав на меті сприяти подальшому розвитку здібностей, творчої обдарованості, культурного рівня дітей новацького віку.

У програмі фестивалю було шість конкурсів: «Пісенка веселка» (спів), «Гластик-грація» (танок), «Маленькі художники» (малюнок), «Умілі ручки» (майстерка), «Маленькі музиканти» (гра на музичних інструментах), «Ми — актори» (інсценізація, декламація).

На фестиваль прибуло 50 учасників з усіх чотирьох осередків округи, де є новацтво: станиці Івано-Франківськ, Богородчани, Надвірна, Білі Ослави. Поважними гостями були голова ОПС ст. пл. скоб Андрій Чемеринський, крайова комендантка УПН ст. пл. Марічка Артиш, начальник відділу у справах неповнолітніх п. Марія Рожева, директор РЦСМ п. Тарас Рудяк, голова «Просвіти» п. Ярослав Лазорко, члени Пластприятю.

Фестиваль відкритий новацьким церемоніалом, а далі... розпочалися конкурси. Першим був конкурс «Ми — актори», який відкрила наймолодша учасниця фестивалю Юліана Нагорняк. У цьому конкурсі взяло участь 28 номінантів. II місце зайняв Михайло Нагорняк з Надвірної.

Другий конкурс «Маленькі музиканти» був менш чисельний — 17 номінантів, які грали на різних інструментах: скрипка, сопілка, фортепіано, баян, цимбали, синтезатор. Перемогу здобули новаки станиці Богородчани.

«Пісенна веселка» мала 13 номінантів, де переміг наймолодший учасник фестивалю Павлик Пиндзин з рою «Іжачки-повстанці» станиці Надвірна, друге місце — Марійка і Христинка Левицькі з рою «Ромашки», станиця Білі Ослави.

«Гластик-грація» був представлений двома номінантами: танцювальною парою станиці Івано-Франківськ Богданою Румак і Ростиславом Терешко, які танцювали «Самбу» і «Віденський вальс», та танцювальним колективом рою «Ромашки» станиці Білі Ослави, які танцювали коломийки. Вони розділили між собою відповідно I і II місце.

У виявленні талановитих художників виникла невелика складність, бо робіт було понад 60. Та незважаючи на це, перемогу здобули новаки Івано-Франківська.

В номінації наймастерніших новаків абсолютну першість вибороли новачки рою «Ромашки» станиці Білі Ослави Марійка і Христинка Левицькі. Їхні писанки, гердани, вишивки та інші роботи схвилювали всіх членів журі, які одноголосно віддали їм пальму першості.

У перерві був дуже смачний обід, який надав новакам сили для подальшої боротьби.

По закінченні конкурсу відбулося нагородження учасників. Переможці отримали грамоти і книжки, а всі учасники фестивалю отримали дипломи. Наймолодші три учасники отримали книжки і забавки, були нагороджені і найактивніші. Призи симпатій у вигляді солодощів «Світоч» отримали від мецената фестивалю пл. сен. Ігоря Дем'янчука 18 учасників.

Провід фестивалю: комендантка ст. пл. Оленка Пиндзин, ПС («Брендушка»), бунчужний пл. уч. Євген Процак, писарка ст. пл. вірл. Оксана Чепурняк, відповідальна за програму та її проведення ст. пл. Леся Бойко, ПС («Тьотя Леся»), відповідальна за призовий фонд ст. пл. Марічка Артиш.

Організатори дякують за допомогу у проведенні фестивалю Надвірнянській і Білоославській пластовій старшині, районному відділу культури, районному Центру Соціальних Служб для молоді, власнику ресторану «Касабланка» пл. сен. Ігорю Дем'янчуку, батькам, юнацтву Надвірнянської станиці, а також безпосереднім учасникам фестивалю.

Особлива подяка Марічці Артиш, Андрію Чемеринському, Надійці Опалинській, Василю Дидику, Віталікам Котлярову і Менделюку.

ст. пл. Леся Бойко («Тьотя Леся»)

СТУПЕНІ

Рішенням КПР від 21 квітня надано I ступінь в КВ УПН пл. сен. В. Димитровій (станція Миколаївка) та рекомендовано надати II ступінь в КВ УПН ст. пл. Софійці Наїрній (станція Львів) на підставі виконаних передумов.

30

НОВАЦЬКІ ЧАСТИНИ

Рішенням КПР від 21 квітня внесено до реєстру підготовчих частин УПН підготовче гніздо «Чопчики-чопчики» (станція Білі Ослави) з пл. сен. Василя Дідика.

На підставі рішення старшини змінено назву підготовчого гнізда «Гуцульські мальви» (станція Стрий) на «Невісточки». Звільнено від обов'язків в/о гніздової ст. пл. Галину Левків, Затверджено в/о гніздової пл. сен. Галину Олексин.

Рішенням КПР від 21 квітня викреслено з реєстру діючих частин УПН самостійний рій ч. 4 «Оленята» (станція Рожнятів) у зв'язку з припиненням існування. Звільнено від обов'язків в/о гніздової ст. пл. Марину Паламар.

Рішенням КПР від 19 травня викреслено з реєстру частин УПН підготовчий самостійний рій «Ластівки» (станція Богородчани) у зв'язку з переходом до УПЮ. Звільнено від обов'язків в/о гніздової пл. сен. прих. Олександру Рудницьку.

Рішенням КПР від 19 травня внесено до реєстру підготовчих частин УПН самостійний рій «Ластівки» (станція Миколаївка). Затверджено в/о гніздової пл. сен. Валерію Димитрову.

ВИШКОЛИ

Рішенням КПР від 21 квітня зараховано успішний перехід 153 РОВ (впор. 121) «3-А-Муром в Інтернеті», що відбулася 24-28. 03 2000 р. в Раві-Руській пл. уч. Христині Довган на підставі рішення проводу вишколу.

Рішенням КПР від 21 квітня зараховано успішний перехід 163 РОВ (гніздових 29) «Під номером зеро», що відбулася 16-19. 11. 2000 р. в Києві, пл. сен. В. Димитровій (станція Миколаївка) на підставі виконаних передумов.

Рішенням КПР від 21 квітня зараховано успішний перехід 161 РОВ (впор. 128) «Так сталося» що відбулася 10. 10. 2000 р. у Києві:

ст. пл. Наталці Тюкаловій (станція Острогозів),

пл. сен. прих. Ірині Карчевській (станція Київ),

пл. прих. Олесі Колос (станція Житомир),

пл. сен. прих. Олені Власко (станція Ічня),

пл. сен. Костянтину Жукові (станція Ічня),

пл. сен. Ірині Виноградській (станція Київ) на підставі рішення проводу вишколу.

Рішенням КПР від 19 травня зараховано успішний перехід 164 РОВ (впорядників 130) «Я таки вар'ятом став», що відбулася 22-25 березня 2001 р. в Новояворівську, Вікторії Микитяк, Назарові Пицу (станція Дрогобич), Олегіві Семенюку (станція Кам'янка-Бузька), Діянні Волохань (станція Івано-Франківськ) на підставі рішення проводу вишколу.

ЗНОВУ ПРО ВИШКОЛИ

За існуючої системи розподілу праці щодо організації та проведення вишколів, КПС та округи співпрацюють у справі проведення вишколів УПН, дбаючи про:

КПС матеріали, канцелярку, покриття доїзду проводу;

округи зголошення вишколу та учасників, побут і харчування учасників та проводу, місце для занять.

Термін зголошення вишколу округою до КПС — щонайменше за місяць до часу проведення вишколу. Зголошення має бути письмове та містити: дати проведення, місце, інформацію про організаторів / відповідальних (прізвище, ім'я, пл. ступінь, діловодство, відповідальність щодо вишколу), орієнтовне число учасників, з яких осередків.

Вимоги щодо зголошень учасників передбачають, зокрема, переслання до Крайового Проводу УПН вивчених зголошень і запитників щонайменше за два тижні до початку вишколу.

Днями вийшов з друку збірник «Напрямі щодо організації та проведення вишколів виховників УПН» для осередків та округ Краю, де окреслено вимоги щодо участі у вишколах, способи та форми їхнього проведення, тематику, звітність. ВСІ осередки мають можливість отримати для своїх бібліотек один примірник видання через Канцелярію КПС у Львові, округних або членів Крайового Проводу УПН (О. Свідзинської, М. Артиш).

ст. пл. Ольга Свідзинська
Провідниця Орлиного Круга

Я КІТ, А ТИ?..

Таку назву мав Вишкіл провідників новацьких таборів (VIII РОС-провідників таборів), що відбувся наприкінці березня у Львові. Цю котячу назву отримав він ще, мабуть, з самого початку, коли на першу зустріч учасників вишколу завітав чорно-білий гордий кіт і не покидав нашого веселого товариства протягом усіх цих днів. Може, тому що весна. А може, йому також хотілося послухати, як бути командантом таборів, на які за недовгих кілька місяців будуть вирушати наймолодші члени Пласту. Бо ж не штука розписати порядок дня та розставити в ньому різні таборні заняття. Але як вміло влести через всю таборову програму казку, щоб потім новачки та новачки з захопленням розповідали всім довкола, як на їхній табір приходили маленькі гноми у кольорових шапочках; як зранку під дверима їхніх кімнат лежали листи від незнайомих лісових мешканців, а ввечері у траві палали ясними вогниками світлячки. Цю дивовижну таємницю знають тільки вони — новацькі виховники, у чиїх невгамовних серцях і досі не згасає світла іскра дитинства, а у голові щомиті народжується дивовижна кількість незліченних вигадок та ідей.

Нехай же їхні табори будуть найкращими, а діти поруч з ними — найщасливішими.

(„Вісник КПС України”)

УКРАЇНА І СВІТ

Пластові табори у Кіровограді

З листа Костянтина Василиченка, регіонального представника Крайової Пластової Старшини в Центральному регіоні України, до Адольфа Гладилевича в Монреалі.

...Ми організували і провели мистецький новацький табір „Крайна Дивосвіт” і велосипедний. Новацький табір був побудований за легендою про Країну Дивосвіт, в якій живуть ремісники, поети та піснярі.

Чаром табору була книга, нашісана невідомою мовою (чеською) і, щоб дізнатися, про що написано в книзі, які цікаві історії траплялися з мешканцями Країни Дивосвіт, новакам потрібно було протягом дня зробити добре діло та відновити давні мистецтва, і тоді підвечір вони отримували звістку від П'ларга – писаря цієї книги. Крім того, новаки вивчали давні ремесла: ліплення з глини, плелли гобелени, робили ляльковий театр і ще багато чого.

Велосипедний табір був присвячений українським дисидентам

60–70-их років, які боролися за волю України. Табір почав свій рух зі Світловодська, що на Дніпрі, через всю Кіровоградську область. Діти відвідали могили Петра Чорного, згадали Маланюка, відвідали село, де народився Василь Стус, зустрілися з видагтною письменницею Тетяною Берізкою, мали ще багато інших спогадів та зустрічей. Головна ідея табору – вшанування пам'яті дисидентів.

З вересня 2000 року в Кіровограді почало формуватися представництво Пласту. Взагалі існування Пласту в Кіровограді вимагає великої посвяти тих, хто цим займається, – виховників, братчиків та інструкторів. Оскільки сама влада, хоч і говорить, що вона демократична, але старого компартійного гарту. І все ж таки по-трошки співпрацюємо...

*Учасники табору зі своїм проводом.
Фото: ст. пл. Тетяни Стрільєвич, керівнича виховної праці.*

ВІСТІ ЗІ З.С.А.

Спомин про Братчика Славка

Настало літо... А з ним - час пластових таборів. Лину думками в той далекий 1992 рік, - час мого таборування в пластовій оселі „Новий Сокіл” коло Бафало, Н.Й. Який це був для мене радісний час! Мене, тринадцятирічного хлопця з України, гостинно прийняли в свої ряди пластуни. Саме там я вперше стрів Братчика Славка. Він став для мене дуже близьким, неначе рідним, я відчув його батьківську опіку і любов. Відтоді я полюбив пластове життя. Інж. Ярослав Пришляк присвятив себе Пласту, двадцять сім літ був станичним Пластової станиці у Бафало. Як часто в таборі ми говорили з ним про Україну, яку він безмежно любив і щороку приїздив, щоб торкнутися землі, на котрій народився. Завжди усміхнений, радісний, щедро дарував тепло своєї душі дітям. Його життя минало в турботах і праці задля того, щоб щороку дитячим гомоном наповнювався ліс на „Новому Соколі”, щоб якомога більше дітей, котрі народилися вже в Америці, дізнавалися про Україну, землю своїх дідів.

Три мої таборові тижні минули так швидко! Востаннє запалала пластова ватра в таборі „Де небо горить”. З того часу в Україні я таборував щоліта у пластових таборах на Львівщині і в Карпатах, залучав до Пласту своїх товаришів. А з Братчиком Славком ми листувалися, він і надалі був для мене порадиником, пластовим наставником.

Всі листи до мене інж. Пришляк закінчував так: „Скобі Гогуйсь!”

Але цього року прийшла до мене інша звістка, гірка і болюча. В тижневику „Свобода”, який для мене передплачує в Україні моя рідня, я перечитав, що 24 березня перестало битися серце довголітнього голови Пластової Станичної старшини в Бафало, інж. Ярослава Пришляка. Важко мені і моїй родині погодитися з цим. Ще два роки тому, влітку, я мав щасливу нагоду вітати Братчика Славка в Україні, в себе вдома. Це була дуже радісна мить. Ми ділилися споминами і думками, укладали пляни на майбутнє. Я думав, що, можливо, за два роки, по закінченні медичних студій, знову зустріну Братчика Славка на „Новому Соколі”, зможу перебувати там, вже як лікар, опікуючись здоров'ям пластунів. Сумно, що цього року вже не задзвенить для нього дитячий сміх і не зазвучать пластові пісні на „Новому Соколі”, а кожен, хто знав Братчика Славка, відчуває з болем його відсутність.

Згасла його остання Пластова ватра, дощі змиють його сліди із пластових стежок, та у пам'яті всіх, хто мав щастя з ним спілкуватися, - ніколи не згасне спогад про Пластового опікуна, приятеля, вчителя і людину, що віддавала дітям всю свою душу.

Андрій Світлик,
Львів

**Звіт з діяльності Крайового Коменданта УПН
за час від жовтня 1999 до грудня 2000**

1. Діяльність

- відбула дванадцять пленумів і одні надзвичайні сесії КПС;
- відбула три сесії виховного сектору;
- перевірила стан новацтва і праці в станицях Чікаго і Дітройт /січень 2000/;
- організувала та перевела новацький змаг з нагоди 50 річчя Пласту в Америці /березень 2000/;
- допомгла у підготовці і була членом булави Ради Орлиного Вогню „Царство Чарівних Забавок” на Новому Соколі /червень 2000/;
- була коменданткою табору новачок „І виріс там бур'ян” на Новому Соколі /липень 2000/;
- допомгла у виданні вказівок до новацьких проб і поступу в новацтві;
- підготувала і перевела новацьку частину на з'їзді станичних, звязкових і гніздових /жовтень 2000/;
- відбула 14 збори КУПО в Україні і репрезентувала ЗСА на Великій Раді Орлиного Круга /листопад 2000/;
- підготувала і переводила новацьку частину на сесіях батьків в Чікаго /грудень 2000/;
- тримала постійний контакт із Головною Булавою Новацтва;
- старалася навязати ліпший контакт із гніздовими у цілім краю;
- покликала до відповідальности за їхню поведінку членів новацьких булав на Вовчій Тропі /листопад 2000/;
- дала доручення бр. Наді Кулинич проводити писемний вишкіл гніздових аж поки не відбудеться вишкіл під час року;
- збирала і перевіряла звіти гнізд та самостійних роїв за працю в 1999 і 2000 роках;
- збирала і перевіряла звіти із новацьких таборів 2000 року;

2. Підвищення ступенів:

Слідуючі сестрички закінчили вишкіл гніздових і одержали ступінь гніздового:

с.о. Юля Кашуба
с.о. Христя Назаревич
с.о. Тамара Ганкевич

3. Затвердження гніздових:

Слідуючі братчики і сестрички здали заяву гніздового і були затверджені як виконуючі обовязки гніздових:

ст. пл. Петро Лісовський	Дітройт	13/ХІ/99
пл. сен. Нестор Максимович	Ньюарк	13/ХІ/99
пл. сен. Ляля Голинська	Ньюарк	13/ХІ/99
ст. пл. Іванка Гаецька	Чікаго	13/ХІ/99
пл. сен. Наталка Оришкевич	Клівленд	13/ХІ/99
пл. сен. Ірена Стасула	Чікаго	
пл. сен. Уляна Слабїцька	Гартфорд	14/VIII/00

4. Святкування 50 річчя Пласту в Америці

Цілий край був покликаний до участі у новацькій листуванні під назвою „Світ новацтва”. Всі новацькі частини, гнізда і самостійні рої, мали написати листи які це описували. Ці листи із знімкою тоді були переслані до всіх станиць і до самітників. Кожна станиця дістала карту Америки, де треба було зазначувати звідки вже прийшли листи. До нинішнього дня дістаю листи та знімки від різних гнізд. Листування дуже успішно пройшло для тих, що взяли активну участь.

5. Грамота похвали:

В жовтні 2000 року новачка Катрія Місило член станиці Ньюарк, заслужила собі на найвищу новацьку грамоту заслугу похвалу від Крайового Коменданта. Катрія врятувала життя своєї сусідки. Гніздова Ньюарку врочисто вручила Катрії грамоту в імені Крайового Коменданта УПН.

6. Стан УПН на терені ЗСА

Станиця	УПН-ок	УПН-ів	
Албані	5		нема звітів
Бостон	12		нема звітів
Боффало	2	3	мішане гніздо
Гартфорд	3	9	мішане гніздо
Денвер		1	
Дітройт	15	17	УПН-ів нема звіту
Кергоксон	5		самостійний рій
Клівленд	17	19	окремі гнізда
Лос Анджелес	10		самостійний рій
Ньюарк	35	36	УПН-ок нема звіту
Нью Бранзвик	15		нема звітів
Нью Йорк	23	36	нема звітів
Пассейк	9		мішане гніздо
Рочестер	5	6	мішане гніздо
Філадельфія	29	30	окремі гнізда
Чікаго	40	31	окремі гнізда
Балтимор	5		самостійний рій
Самітники	17		нема звітів

СКОБ! Готуйсь!

Тамара Ганкевич

с.о. Тамара Ганкевич
Крайовий Комендант УПН

1. Назва : 158-ма Рада Орлиного Вогню - Впорядників 125
"Царство чарівних забавок"
2. Рід вишколу: на ступінь новацького впорядника
3. Місце: пластова оселя Новий Сокіл біля Боффало
4. Час: 24-го червня - 6-липня 2000р.
5. Організація: Крайова Пластова Старшина в ЗСА
Діловод новацького вишколу - С.О. Марко Матла
6. Провід вишколу:
Комендант - С.О. Марта Матла
Заступник - С.О. Ярослав Пришляк
Бунчужний - С.О. Данило Бутенко
Писар - С.О. Дарка Ганкевич

Інструктори:

С.О. Тамара Ганкевич	С.О. Ліса Мілянич
С.О. Адя Кашуба	С.О. Тарас Ганкевич
С.О. Кая Баранецька	С.О. Марко Матла
С.О. Тарас Матла	С.О. Ксеня Ганкевич

7. Учасники:

Леся Біда	Меляся Долл	Данило Прочко
Оленка Бобак	Микола Екгардт	Наталка Раковська
Марко Богай	Роман Кашуба	Михайло Рей
Марко Боднарук	Арета Ковальська	Роман Роїк*
Олекса Бриндзя	Михась Конюх	Аля Рудакевич
Данило Бузета	Таля Кужла	Мотря Рудько
Адріяна Бурачинська	Татяна Кузьмович	Христя Салабай
Наталка Волчаста	Андрій Лаврин	Катя Сідельник
Мирослава Галібей	Уляна Лупів	Стефан Сікорський*
Роман Ганкевич	Лукаш Маркевич	Маркіян Скірник
Андрій Ганушевський	Юстин Матійцьо	Таня Скуб'як
Наталка Гов**	Маланка Мисило	Юрій Ставничий
Стефанія Гомик	Кіра Миськів*	Ляриса Темницька
Наталка Головата	Павло Мулик	Наталка Туринська
Олесь Григорчук	Меланія Нич	Діяна Чировська
Лариса Гудь	Тарас Оконел	Данило Швабюк
Таля Гудь	Микола Пилип	Дарця Шкварко
Рената Гулик	Адріян Подпірка	Павло Яримович
Леся Демидович*	Ніна Прибула	Христяна Яримович
Дора Денисик	Стефан Прошик	Марта Ящикевич

* не перейшли вишколу

** вибула з табору

8. Рамовий порядок дня:

36	7:00	вставання, прорух, миття, порядкування
	8:15	молитва, піднесення прапорів, наказ
	8:30	сніданок
	9:15	зайняття
	12:30	обід, пообідна тиша
	1:30	туші/купіль/спорт
	2:45	зайняття
	7:00	вечеря
	8:15	закриття дня
	8:30	зайняття
	9:30	молитва, підготовка до сну
	10:00	нічна тиша

9. Програма:

Теми:	Години
Ідейні основи Пласту	3/4
Релігійно-моральне виховання	3/4
Історія УПН/Орлиний Круг	1
Виховання і роля виховника	3/4
Система виховання новацтва	4 1/2
Фізичний і психічний розвиток дитини	3/4
Елементи новацьких зайнять:	
Гра та її значення	8 3/4
Розповідь	3
Пісня	7
Майстрування, рисування	4 1/4
Самодіяльна гра	2 3/4
Новацький танок	1/2
Види новацьких зайнять:	
Сходина роя	9
Збірка гнізда	1 3/4
Прогулянка	5
Новацький змаг	2 1/2
Новацький вогник	7 3/4
Правильник УПН	1
Маскарада	2 1/4
Ляльковий театр	3 1/4
Новацькі проби	1
Новацькі вмільості	3/4
Історичні гри	2 3/4
Новацький табір (загально)	1 1/2
Чар новакування	3/4
Церемоніяли	3/4
Плянування в рою - три-місячний плян	2 1/4

Новацтво в природі	37	1 1/2
Безпека пластових зайнять		3/4
Покривджені діти		3/4
Новацька домівка, майдан		1/2
Різниці і схожості у праці з УПН і УПЮ		3/4
Співпраця з батьками		1/2
Виховні матеріяли/діточа література		1/2
Точкування		3/4
Книговедення/звітування		1 1/2
Хроніка		3/4
Зайняття роями		1 1/4
Розмови		1 1/4
Прорух		1 1/2
Газетка		3/4

Разом

90

10. Точкування:

1-ше місце	Юрій Ставничий і Лариса Гудь
2-ге місце	Уляна Луців
3-тє місце	Таля Гудь

11. Подяка:

- Складаю щирю подяку та признання С.О. Данилові Бутенкові та С.О. Дарці Ганкевич за взірцеве виконання обов'язків бунчужного та писаря.
- Складаю щирю й сердечну пластову подяку всім інструкторам за їхню віддану працю підчас Ради Орлиного Вогню. Без Вас, було б неможливо перевести цей вишкіл.
- Окрема моя подяка С.О. Ярославові Пришлякові за його невтомну працю та цінні поради.
- Дякую друзіві Макові Стасюкові за постачання харчів, паням за ведення смачної таборової кухні та подрузі Маргареті Нич за медичну опіку.

12. Завваги:

На вишколі було 60 учасників. Таке велике число учасників утруднює переведення наміченої програми. Пропоную обмежити число учасників на вишколах та приймати тільки тих, які дійсно виявляють зацікавлення та хочуть бути виховниками.

Готуйсь!
Марта Матла
 С.О. Марта Матла
 комендант

ЦІКАВЕ ЗВІДУСІЛЬ

КОЛОМИЙКИ ПРО КАЛИНУ

Ой, калино зелененька,
Чогось не вродила?
Була зима студенецька,
Та й заморозила.
Була зима студенецька,
Студені морози,
Зморозили калиноньку
Та й зелені лози.
Ой, калинко-луговинко,
Чого в лузі стоїш?
Чи сонечка визираєш,
Чи ся вітру боїш?
Я сонечка визираю,
Вітру ся не бою.
Де вродила мене мамка
Там собі постою.

Підійдемо до калини,
Виберемо гілку,
І для вас мій батько зробить
Новеньку сопілку.
Навчимося на сопілці
Ми чудово грати,
Щоб усі пісні народні
Українські знати.

Ой, у садку калинонька
Спіє-дозріває,
Під калиною Іванко
На сопілці грає.
На сопілочці-свистульці
Теж я хочу грати,
А Калинка із Іванком
Можуть покружляти.
Дві подруги до калини
Прийшли погуляти.
Та й Іванка попросили
Ім сопілку дати.
Ой, Іванку, на сопілці
Дай мені заграти.
Ти з Оксаною гарно,
Будеш танцювати.

С. О. Марічка Худа

ДЕНЬ ПОДАРУНКІВ

Коли святий Микола
З небес на землю йде,
То кожний дім і школа,
Мов вулик бджіл гуде.

Там дівчорá чекає
На срібних янголят,
Що із доріг безкраїх
На землю загостять.

Бо добре знають діти,
Що ні сніжний танок,
Ані мороз, ні вітер
Не спинять їх санок.

А на санках — подарки!
Ах, як багато їх!
Для Славка, для Одарки,
Для всіх — для всіх — для всіх!

А тим, що пустували,
То чортик в темний кут
На пам'ятку поставить
Гнучкий з лозини... прут.

Р. Завадович

КАПУСТОНЬКА

(до вмілості „Морозенко“)

Покинута, занедбана, на лузі
 Зелене капустинька у снігу.
 А до неї стежечку не одну
 Протоптали ніженьки по лану.
 Догадайтесь, дітоньки, ви самі,
 Хто ці робить стежечки узимі.
 Я вам в цьому віршику не скажу,
 Бо сам ще раз подивиться побіжу.

СНІГУРИ

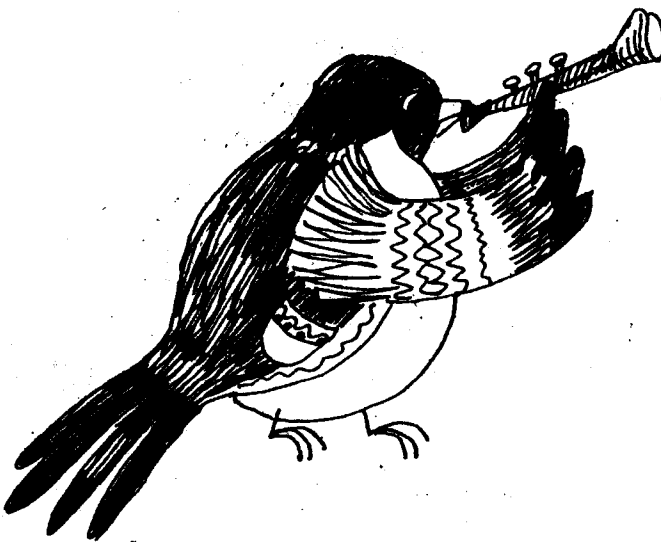
Звідкись гості налетіли
 Стоголосою табуном
 І розсипалися в полі
 Над розсипаним зерном.

Заспівали, задзвеніли,
 Мов заграли кобзарі...
 Де взялась весела згряя-
 Жарогруді снігурі?

Ось вони на сніг упали
 І розквітли, як квітки...
 На городах мак рожевий
 Так завітчує грядки.

Нагло враз табун крилатий
 Небезпечно щось зачув,
 Вгору знявсь - і дуб гілястий
 В кущ троянди обернувсь.

Ще хвилинка - і, як в казці,
 враз осипались квітки
 і за вітром над снігами
 Полетіли снігурі.

СНІГИ

Коли із хати вийшли ми,
 Ще тільки розсвітало...
 Під білим килимом зими
 Усе навколо спало.

В пухнасті сукні і свитки
 Ялини повдягались,
 Кущі насунули шапки
 І вовною пишались.

Укрилось ряднами село;
 Безмежний степ біліє;
 Стежки й дороги занесло
 І цяточка не мріє.

Безмежна тиша навкруги-
 Ні голосу, ні шуму...
 На все навіяли сніги
 Якусь глибоку думу.

Всі вірші Олександра Олеся
 (Подала С. О. Мар'яна Кручок)

%%%%%%%%%

Роман Завадович

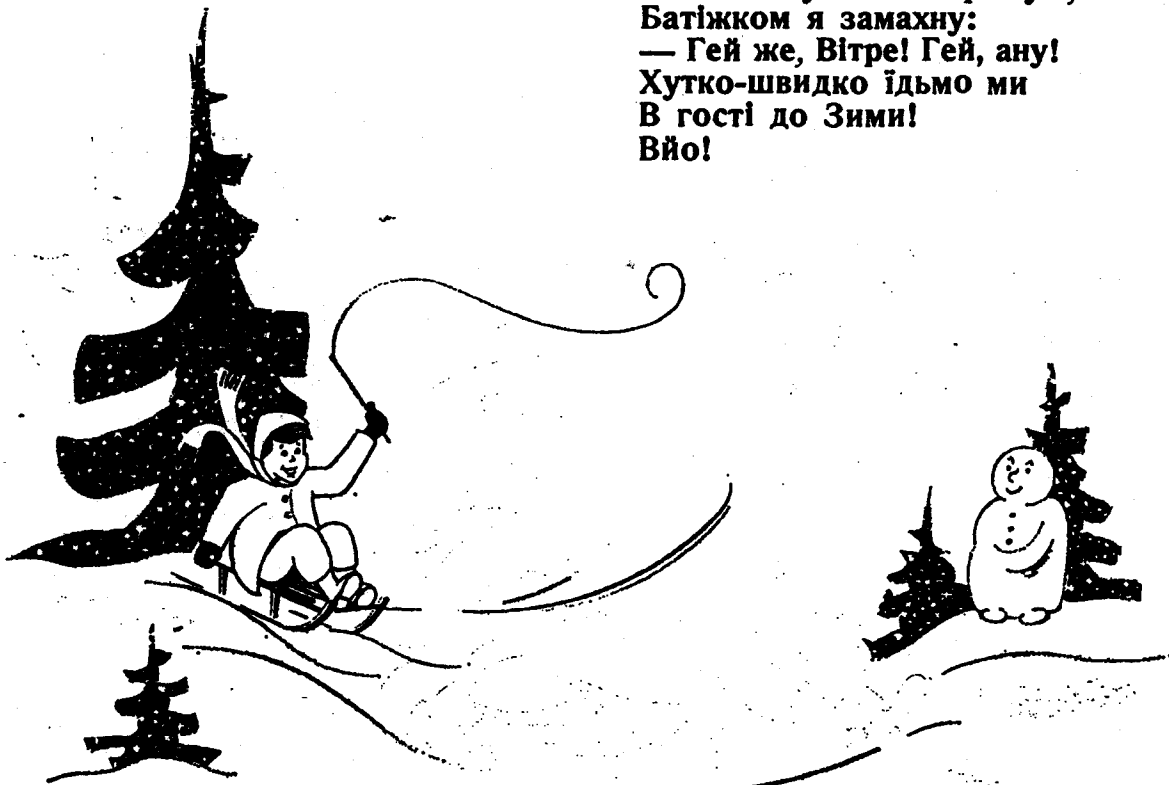
Ілюстрація І. Бриковича

МОЇ САНКИ

Подивіться, хлопці і дівчата,
Чи ж не славні в мене ці санчата?
Вийду зранку на сніжок,
Розмотаю батіжок,
Сяду ззаду на санки,
Приберу до рук віжки —
Вйю!

Тільки ба... Не смійтесь, добрі люди!
Гей, а хто санки тягнути буде?
Нащо здався той сніжок,
І санки, і батіжок,
І Мороз та ще й Зима,
Як коня нема?

Я спіймаю Вітра-дармодуя
Та й його у шлеї запряжу я,
Батіжком я замахну:
— Гей же, Вітре! Гей, ану!
Хутко-швидко їдьмо ми
В гості до Зими!
Вйю!

НЕ ВІДКЛАДАЙ

42

— Я зроблю це в понеділок! —
Так собі сказав Тодось.
Але взятися до діла
Щось охоти не знайшлось.

— Хай зроблю це у вівторок. —
Але знов серед забав,
Повних сміху, співомовок,
День немов у воду впав.

— Серед а — гарніша днина!
Це півтижня. Та — біда:
Не оглянувсь ще хлопчина
Вже й минула серед а.

— Ну, напевно вже почну я
Цю роботу у четвер.
Але все, що не візьму я,
З рук летить. І що ж тепер?

— Може п'ятниця допоможе?
Мушу конче вже почать.
Проминає тиждень... Боже!
Треба хутко поспішати!

— Ні, найліпше — це субота!
Вільний день і вільний час.
Та субота — не робота!
Весь порив чогось погас...

— Ось прийшла й свята неділя...
Чи робити? Буде гріх! —
І з того усього діла
В хлопця зийшов просто... сміх!

Що ж порадити хлопчині?
Наш Тодосику! Ти знай!
Все зроби, що можеш, нині,
А на завтра не лишай!

Микола Щербак

ГАЛИНКА-ПРАЛЯ

Хоч на зріст я ще маленька,
В мене й кіска ще тоненька,
Та коли на стільчик стану,
З шафи мисочку дістану.

Вже робити дещо вмію:
Ось тарілочку помію
І повішу на кілок
Свій маленький рушничок.

Я й кімнату замітаю,
Завжди квіти поливаю
І всього сама учусь,
Бо роботи не боюсь.

О. Журлива

ОКСАНА

Маленька Оксана
Прокинулась рано:
— Ой треба вставати,
А де ж ті штанцята?
Насупила личко:
— Нема черевичків.
Тепер по всій хати
Їх треба шукати...

Н. Бурик

ПРО НЕСЛУХНЯНЕ ЛИСЕНЯТКО

43

У лісі густолистому
Звіряткам добре жить:
І пити є, і їсти є,
І є де відпочить.

Озвалась Мама: "Цур йому!
Покинь і не бери:
Сірник страшним огнем цвіте
І родить пожари..."

Було в Лисички Бурої
Маленьке Лисеня,
І дуже Мама слухалось
Аж до якогось дня.

Схотілось Лисеняткові
Погратися з огнем,
То мами не послухалось —
Сховалось за кущем.

А в той день на галявині
(Де вчора був пікнік)
Знайшло воно коробочку,
І в ній — один сірник.

І там аж доти гралось,
Покіль сірник розцвів,
І скоро ліс — увесь, як є —
В огні палахкотів.

"Яка гарненька паличка!
Матусю, подивись:
Такої не знаходив ще
Ніхто на увесь наш ліс..."

То й мусіли звірятка всі
Світ-за-очі тікати...
А де тепер їм їсти-пити,
І де ж тепер їм спати?!

О. Кобець

МАЛЕНЬКА ГОСПОДИНЯ

Мама й баба на роботі,
Шиють одяг для пілотів.
На хазяйстві я і дід —
Я варитиму обід!
Що на перше буде? Борщик?
Тож помиймо добре горщик,
В нього наллємо водички
І поставимо на пічку.
Покришила бурячки,
Втяла з моркви зірочки
І нарізала цибульки.
Чую: в горщику вже булька!
Ось, повнісінька до краю
Сковорідка вже співає,
А цибуля ув олії
Помаленьку золотіє.

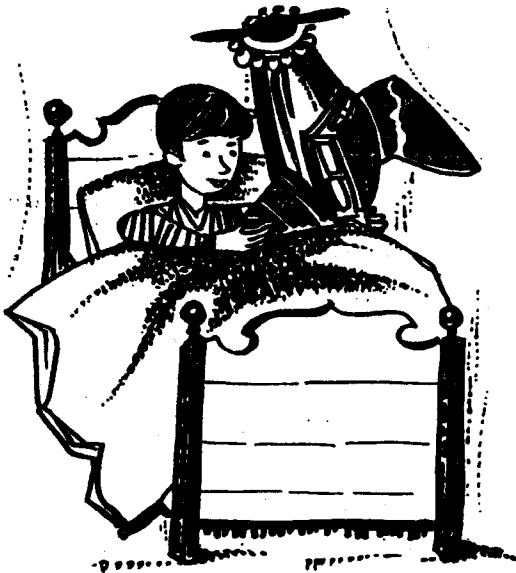
У бабуні хворе серце,
Їй не слід вживати перцю,
Не люблю я їсти м'яса,
Тож на нього я не ласа.
Що ж, зробимо борщ пісний,
Ані гострий, ні масний.
Що ж тепер? Ага, капуста!
Щоб не рідко і не густо,
Півголовки буде досить,
Кожен з'їсть і ще попросить!
Три покраю картоплини,
Щоб здоровими росли ми!
Хай все звариться як слід,
Буде нам смачний обід!

А. Коссовська

ЛІТАЧОК

(Ілюстрація Б. Божемського)

Захворів мій літачок:
увігнувся йому бочок
і крило стоїть навскіс,
і немає двох коліс.
Не злетить літак під степю.

Я візьму його в постелю
і скажу: „Тепер полеж,
я сьогодні хворий теж.
Буде нам удвох тепліше
і хворіти веселіше.“

Г. Чорнобицька

МАЄ КИЦЯ КОТЕНЯТ . . .

Має киця котенят,
Всі собі на ліжку сплять —
Котенята нагорі,
Бо вони вже й немапі,
Їм однако — чи стрибати,
Чи драбинкою злізати.

А внизу матуся спить,
Їй стрибати не вортить,
Ні повити мишенят
Із паперу чи зі шмат;
Унизу собі дримає,
Котеняток доглядає.

Р. З.

(„Веселка“)

Ігор Калинець

Туман

Устав туман удосвіта,
запряг сиві воли —
та й почумакував
у Крим по сіль.

У степу наздогнало сонце,
хоч би якась балочка —
сховатися ніде.

Пропає туман
і сиві воли.

Пере мряка
на кладці
вишиване хустя
та й побивається:

— Де той туман
забарився?
Солі ні крупинки,
прісні мої сльози.

Роса

Розбудилася роса раненько,
у росі личко вмила,
щоб ще гарнішою бути.

Тоді сіла на пелюстці
і давай гойдатися.

А сорока,
на блискітки ласійка,
тут як тут:
що то за коштовний камінець?

Тільки хтіла дзьобнути,
а воно на пелюстці
гойдається.

Скреготнула зубами
та й подалася далі.

А промінь прилетів,
взяв росу за рученьку —
і злинули обоє
в блакитне поле.

(„Книжечка для Дзвінки“)

Евген Гуцало

СИНЯ СКРИНЯ

Дерев'яна синя
скриня
в хаті — справжня
                  господиня.
Синя скриня
                  всіх взуває,
синя скриня
                  й зодягає.
В синій скрині
                  є убори
без узорів
і в узорах.
В синій скрині
                  є обновки
полотняні,
з льону,
з шовку.
В скрині є весільна квітка.
Є сережки. Є намітка.
В дерев'яній синій скрині
Є намисто старовинне.
Голки є. І є наперсток.
Є маленький
                  срібний хрестик.

В дерев'яній
                  синій скрині
з торочками є хустина.
Ця хустина,
                  мов жар-птиця,
жаром грає та іскриться.
Ця небачена хустина —
ще бабусі Катерини.

В синій скрині
                  є намисто,
самоцвітне, променисте.

В дерев'яній синій скрині
є каблучка старовинна.
В скрині гребінь є
                  із рогу,
що лежить там
                  довго-довго.
Рушники у синій скрині,
мов птахи —
                  зелені й сині.
Плахта є, і є запаска —
теж з бабусиної ласки.
Бинди¹ є у синій скрині,
бинди теж —
                  зелені й сині.
Є вишневі, наче вишні,
що в саду вродили пишно.
Навіть заповоч у скрині
ще бабусі Катерини!

В синій скрині
                  дерев'яній
скатертина є предавня.
Скатертина ця
                  предавня —
про бабусю
                  пам'ять славна.

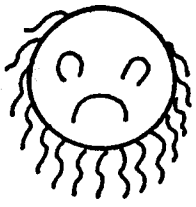
Про бабусю Катерину,
бо її ця синя скриня.
То бабуся все надбала —
й нам у спадок
                  передала.
Добре нам цей
спадок мати
у веселій рідній хаті.

Дерев'яна синя
скриня
в хаті — справжня
                  господиня...
Наче й зовсім то не
                  скриня,
а бабуся Катерина!

¹ Стрічки.

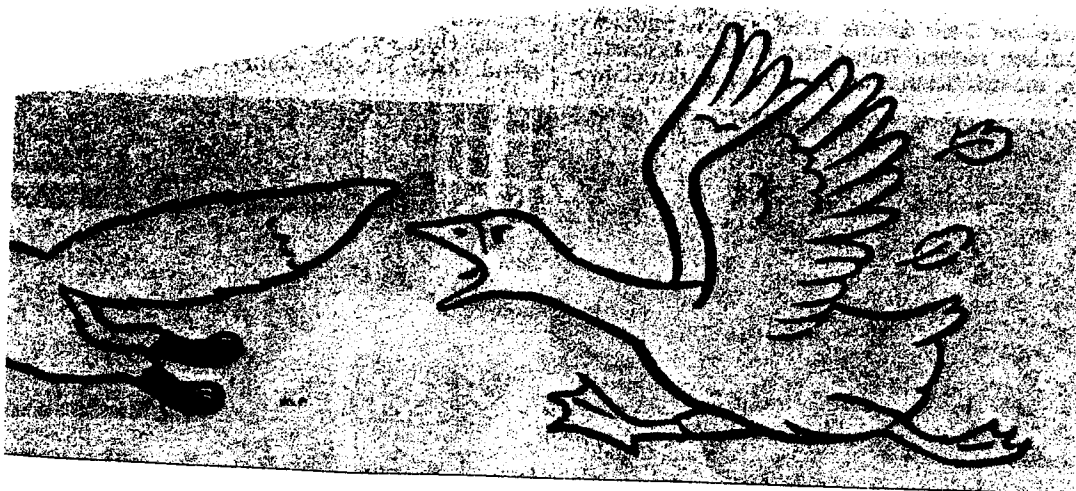
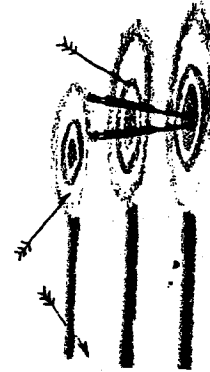
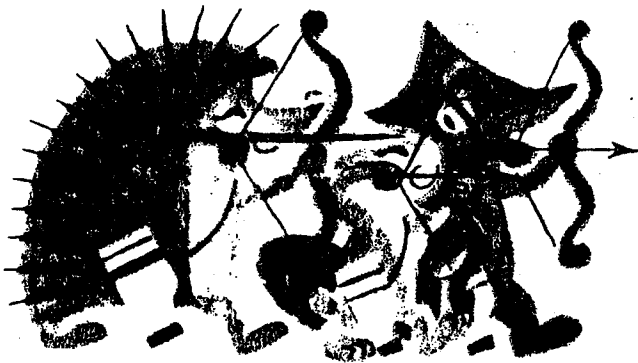
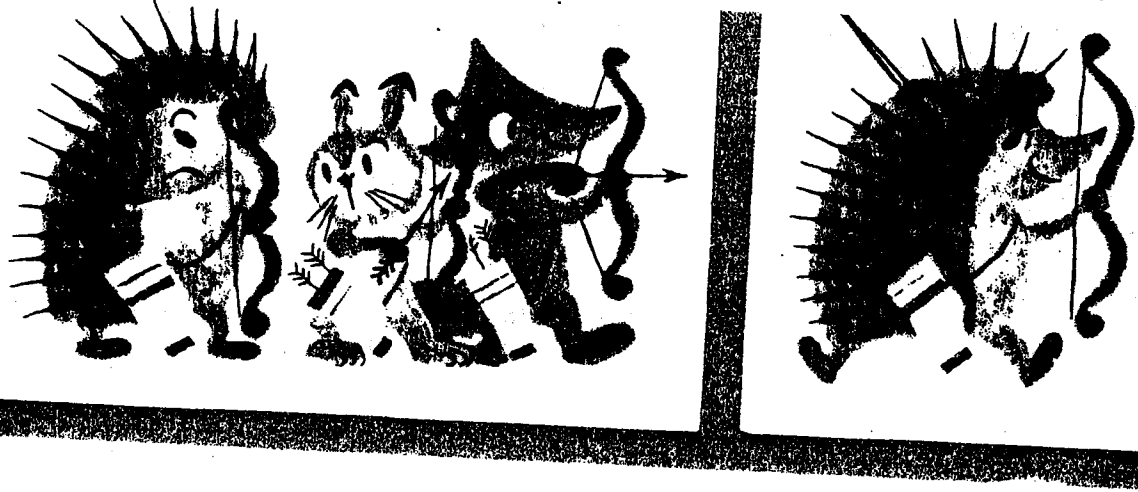
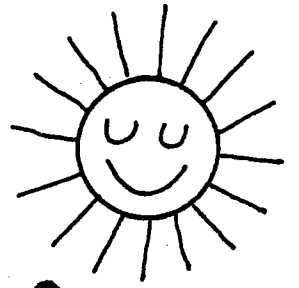
"Без дороги ходить дощ"
(Подала С. О. Таня Берізко)

47

Орляча Розвага

ЩО ТУТ НЕ ТАК?

ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ

Листи для Мудрої Сороки слати на адресу Редакції (див.: II стор. обкладинки) з допискою: „Для Сороки“.

ДОРОГА СОРОКО!

Одні братчики вітаються: СКОБ!, інші: ГОТУЙСЬ!, а є й такі, що кажуть: СКОБ-ГОТУЙСЬ! А як має бути? Тільки

ДОРОГИЙ ТОЛЬКУ!

Новацтво готується до всего, що його чекає в старших уладах. Тому їхній привіт: ГОТУЙСЬ! Заприсяжені пластуни вітаються між собою: СКОБ! Привіт між новацтвом і виховниками; ГОТУЙСЬ! А СКОБ-ГОТУЙСЬ! тільки зраджує розгубленість. Сорока

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО!

Чи то правда, що в Канаді всі хлопці їздять автомашинами? Цікава

ДОРОГА ЦІКАВА!

Лише ті, що не мають нічого розумнішого до роботи. Сорока

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО!

Я був в одному місті, де всі новацькі братчики й сетрички носять жовті пластові хустки. Що це означає? Теодосій

ДОРОГИЙ ТЕОДОСІЮ!

Обов'язуючий у Пласті правильник одностроїв приписує, що новацтво носить жовті хустки, юнацтво – хустки краски куреня, старше пластунство – зелені, а сеніори – бронзові. Коли виховники носять жовті хустки, то це треба сприймати, що вони ще не вирости з новацького віку. Сорока

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО!

Як далеко зі Львова на Говерлю? Роксоляна

ДОРОГА РОКСОЛЯН!

Так само, як із Говерлі до Львова. Сорока

Ж Ж Ж

ЗМІСТ

ВІД РЕДАКЦІЇ.....	1
ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ?	
Легенда про калину - С. О. Марічка Худа	2
Архипів млин – С. О. Іван Нагірний.....	3
Чарівни булава – С. О. Маркіян Гаврилук	5
МАЙСТРУЄМО	
Гриби – С. О. Денис Беднарський.....	8
Ведмідь	9
Іграшки з луцених і нелущевних каштанів – С. О. Таня Берізко.....	10
ДІТИ СПІВАЮТЬ	
Красний вечір – С. О. Наталя Кияк	11
Святий Миколай - Тато Дарці/С. О. Марта Латик.....	12
Пісенька для Олесі – пл. сен. Василь Щекун/Василь Іваницький	13
НОВАЦЬКИЙ ТАНОК: Лис - С. О. Валентина Димитрова.....	14
ПРОВІЙ КУТОК: Білоруські народні ігри – С. О. Ольга Свідзинська.....	15
САМОДІЯЛЬНА ГРА: Іде святий Миколай – С. О. В'ячеслав Свердун	16
ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА	
Тварини пустелі – С. О. Марічка Денис.....	24
Український рік.....	25
Подолист - Наталя Кібець.....	26
РОЗГАДАЙТЕ? - С. О.: Марічка Худа/Мар'яна Кручок	27
ПРИКАЗКИ – С. О. Марічка Худа	28
ВІСТІ З УКРАЇНИ.....	29
ВІСТІ ЗІ ЗСА	32
ЦІКАВЕ ЗВІДУСІЛЬ	
Коломийки про калину – С. О. Марічка Худа.....	38
Листопад – Р. Купчинський.....	38
День подарунків – Р. Завадович.....	38
Капустонька – О. Олесь	39
Снігурі - О. Олесь	39
Сніги - О. Олесь	39
Коли є твої іменини? - С. О. Надя Кулинич	40
Іменини - О. Олесь	40
Мої санки – Роман Завадович	41
Не відкладай – Микола Щербак	42
Галинка-праля – О. Журлива	42
Оксана – Н. Бурик.....	42
Про неслухняне лисенятко – О. Кобець.....	43
Маленька господиня – А. Коссовська	43
Літачок – Г. Чернобицька	44
Має кия котенят... – Р. З.....	44
Туман – Ігор Калинець	45
Роса – Ігор Калинець	45
Синя скриня - Євген Гуцало.....	46
ОРЛЯЧА РОЗВАГА.....	47
ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ	48

